

БАНКА ДСК ЕАД

**Индивидуален финансов отчет
за годината приключваща на 31 декември 2019,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори**

**ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
НЕФИНАНSOVA ДЕКЛАРАЦИЯ И
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ**

ЗА 2019

БАНКА ДСК ЕАД
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК ЕАД
за 2019 година

Макроикономическа среда

Световната икономика бе силно повлияна от геополитическата конюнктура и процеса по пренареждане на търговските взаимоотношения сред развитите държави, което доведе до закономерното ѝ забавяне, тенденция която се очаква да продължи и в краткосрочен план. Европа и в частност Евроразоната не остана в страни от глобалният тренд. Намиращи се в условията на повишаващ се публичен дълг и дисбалансирана инвестиционна активност, страните на стария континент се изправят пред редица предизвикателства. Изминалата 2019 година оставя в наследство последствията от БРЕКЗИТ, неразрешените структурни проблеми, нормативни регулации и тежестта от дисбаланса между страните в съюза. Наред с това демографският проблем и качеството на образованието остават ключови за дългосрочното икономическо и социално развитие. В средносрочен план се предвижда икономиката на ЕС да се движи с по-бавни темпове на растеж. В икономическата карта на Европа, България изпъква с все още високия си темп на стопански ръст. През четвъртото тримесечие на 2019 г. брутният вътрешен продукт нараства с 3.5% спрямо съответното тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (експресна оценка на НСИ). Основен двигател на националното стопанство остава вътрешното търсене. Спадащият относителен дял на износа в състава на националния продукт е осезаемото въздействие от забавянето на големите европейски икономики, представляващи основни търговски партньори на България. Потвърждение на тази динамика се вижда чрез показателите за бизнес климата. В промишлеността и по-малка степен в сферата на услугите се наблюдава спад на годишна база, докато при търговията на дребно все още се отчита нарастваща тенденция. Строителната активност също поддържа възходящ темп на развитие в условия на стабилен пазар на недвижими имоти, с положителен ценови тренд. През 2019 г. индексът на потребителските цени остана стабилен, отчитайки средногодишна инфлация от 3.1%. Исторически ниските нива на безработица в страната (средногодишна: 5.9% според данни на Агенцията по заетостта) са в синхрон и със стабилната тенденция за нарастване на средната работната заплата, която е с 11,1% по-висока от средногодишната заплата година по-рано, но е и сериозна индикация за нарастващият недостиг на работна сила. Необходими са навременни мерки по отношение на демографската политика и мерки в сферата на образованието с цел превенция от нарастващия риск в областта. В заключение може да се обобщи, че българската икономика посреща 2020 година в добра инвестиционна позиция, с поглед към ниския държавен дълг, който се явява добър буфер на правителството срещу неочаквани икономически шокове, както и съществуващият паричен съвет, доказано добра среда за трайна ценова стабилност. На прага на банковия съюз и ЕРМ II, банковата система в страната е стабилна и добре капитализирана. Потвърждение за това са и резултатите от проведените от ЕЦБ стрес-тестове през 2019 г. Печалбата в сектора през 2019 г. запазва нивото си от предходната година (близо 1.7 млрд. лв.), а показателите за капиталова адекватност и ликвидност останаха високи и надхвърлят средните нива в Европейския съюз. Активността на банките в кредитирането се увеличава, необслужваните кредити продължават да намаляват и в резултат на благоприятната среда в българската банкова система се наблюдава засилен инвеститорски интерес към придобивания и сливания.

Резюме

През 2019 г. Банка ДСК ЕАД продължи да бъде лидер на пазара в портфейла от кредити и депозити в банкиране на дребно и задържа стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Към края на декември 2019 г. Банката е на второ място на кредитния пазар (без кредитни институции) с пазарен дял от 13.4% при 13.3% в края на 2018 г. По отношение на депозитите (без тези на кредитни институции) Банката също заема второ място в банковата система на страната с пазарен дял от 13.8% при 13.7% в края на 2018 г. Въпреки, че Банката продължи да следва стратегията за ефективно управление на

свободния ресурс, задържаемостта на депозитния портфейл остана висока и над средната за пазара.

През 2019 г. успоредно с текущата си дейност и следването на заложените цели, Банка ДСК отбелязва значителна промяна в стратегическото си развитие. С цел оптимизиране на свободните ресурси, затвърждаване на позициите в банкиране на дребно, засилване на тези във фирмения сегмент и повишаване на оперативната ефективност и възвръщаемост, на 15.01.2019 г. след решение на ръководните органи на Банка ОТП и Банка ДСК, Банка ДСК придоби акциите притежавани от Сосиете Женерал С. А. (Франция) в Сосиете Женерал Експресбанк АД. През 2019 г. двете банки продължават да оперират като две отделни дружества, като засилено подготвят своите системи и процеси за вливане на Експресбанк в Банка ДСК, което е предвидено да бъде реализирано през първата половина на 2020 г. Към края на 2019 г. Експресбанк АД държи дял от 7,3% на кредитния пазар и заема второ място във втора група на банковата система и седмо място за цялата банкова система. С дял от 20,7% заедно двете банки заемат лидерската позиция на местния пазар. По отношение на депозитите към края на 2019 г. Експресбанк АД отчита дял от 5,7%, а двете банки се позиционират на 19,5% дял в клиентския ресурс на банковия пазар. Основната цел за 2020 г. след интегриране на дейностите на двете банки е, да се запази стабилна лидерската позиция на банковия пазар като се минимизира евентуален отлив на клиенти в резултат на процеса по интеграция. Стратегията на банката в по-дългосрочен план е също водена от приоритета за запазване на силните позиции в банкиране на дребно. От друга страна, в банкирането с предприятия банката ще цели по-скоро затвърждаване на консолидираната позиция след сливането на двата портфейла.

За 2019 г. Банка ДСК отчита печалба след данъци е в размер на 245.9 млн. лв.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката продължи положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към доход от банкови операции към декември 2019 г. е 50,3%, което е малко над средното ниво на този показател в банковата система на страната. Увеличаването на коефициента се дължи до голяма степен на разходите, които банката започва да заделя по проекта за интеграция на двете банки. Без тези разходи, съотношението към края на 2019 г. би било 48%, което показва стабилното ефективно управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2019 г. Банка ДСК ЕАД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК ЕАД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Банка ДСК използва различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти на Банката се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите

в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Наредба №38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН), както и приетите във връзка с тази наредба вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като почти всички договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление Финанси и планиране, Управление Правно и Управление Съответствие и сигурност. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на оперативния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2019 г. Банка ДСК няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Към 31.12.2019 г. Банката не е придобивала и не притежава собствени акции.

Обща информация за управлението и структурата на Банката

Банка ДСК ЕАД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК ЕАД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Едноличен собственик (с функции на Общо събрание) - ЕС, Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК ЕАД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС и главен финансов директор на Банка ОТП

Ласло Волф - член на НС

Андраш Такач - член на НС

Габор Кунце - член на НС

Акош Ференц Тиса-Пап - член на НС
 Илона Търбюк - член на НС
 Кристиан Шелмеци – член на НС

Управителен съвет

Виолина Маринова – председател на УС и главен изпълнителен директор
 Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор
 Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор
 Юрий Генев – член на УС и изпълнителен директор
 Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор
 Арно Лъоклер - член на УС и изпълнителен директор
 Михаил Комитски – член на УС

Във Висшето ръководство на Банката промените през 2019 г. са както следва:

Считано от 25.03.2019 г. са вписани като нови членове на УС:

- Арно Рене Жюлиен Лъоклер, изпълнителен директор
- Славейко Любомиров Славейков, изпълнителен директор
- Михаил Руменов Комитски

Считано от 01.04.2019 г. са заличени като членове на УС и изпълнителни директори:

- Маргарита Добрева Петрова-Кариди
- Доротея Николаева Николова

На 18.9.2019 г. Боян Стефов е вписан като изпълнителен директор

В Надзорния съвет персоналните промени през 2019 г., са както следва:

- Считано от 30.04.2019 г. е заличен като член на НС:
  - Атила Кожик
- Считано от 19.08.2019 г. са вписани нови членове:
  - Кристиан Шелмеци;
  - Илона Търбюк

През 2019 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 3,6 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС в управителни и контролни органи на търговски дружества през 2019 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Виолина Маринова	ПОК „ДСК Родина“ АД „Борика“ АД	Председател на НС Заместник-председател на СД
Диана Митева	„ДСК Управление на активи“ АД „ДСК Мобайл“ ЕАД „ДСК Дом“ ЕАД	Член на НС Председател на НС Председател на СД
Славейко Славейков	"ДСК Тран секюрити" ЕАД „Експресбанк“ АД	Член на СД Член на УС
Арно Льоклер	„ОТП Факторинг – България“ АД	Председател на СД
Юрий Генев	„ДСК Мобайл“ ЕАД	Член на НС
Михаил Комитски	„ДСК Лизинг“ АД ОТП Лизинг ЕООД "ДСК АУТО ЛИЗИНГ" ЕООД „ДСК Оперативен лизинг: ЕООД	Председател на УС Управител Управител Управител
Боян Стефов	„Експресбанк“ АД	Член на НС

Адресът на централния офис на Банка ДСК ЕАД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК ЕАД има 10 регионални центъра, 40 финансови центъра, 20 бизнес центрове и зони, 95 клона, 81 филиала и 76 банкови офиса.

Финансов резултат и рентабилност

За 2019 г. Банка ДСК ЕАД отчита печалба преди данъци в размер на 273,3 млн. лв. и отчита увеличение (13%) в сравнение с 2018 г. основно в резултат на по-високи приходи от лихви.

Печалбата след облагане с данъци за 2019 г. е 245.9 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 437,2 млн. лв. и е по-висок от 2018 г. с 18.2 млн. лв. или 4 %, основно в резултат на по-високи приходи от лихви по вземания от банки (9.2 млн. лв. ръст спрямо 2018) и лихвени приходи от кредити (5.3 млн. лв. ръст спрямо 2018 г.). Приходите от лихви се увеличават с 18.6 млн. лв., като със 7.9 млн. лв. се увеличава приходът от лихви от кредити на граждани и домакинства, а този от МП, корпоративни клиенти и МСП намалява с 2.8 млн. лв. Разходите за лихви леко нарастват с 0,4 млн. лв.

Нетният нелихвен доход за 2019 г. е 190.4 млн. лв. (спад от 2% или 3,8 млн. лв. в сравнение с 2018 г.), което се дължи основно на намалението на нетните приходи от търговски операции с 46 млн. лв. Нетния доход от такси и комисиони е в размер на 162.5 млн. лв. и нараства с 0.9 млн. лв. спрямо 2018 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 315,7 млн. лв., което е по-високо с 24.8 млн. лв. или с 9% в сравнение

с 2018 г., като следва да се има предвид, че увеличението се дължи и на допълнителните разходи във връзка с интеграционния проект с Експресбанк.

Списъчният брой на персонала на Банката към 31 декември 2019 г. е 4 250 (31 декември 2018 г. - 4 198).

Отчита се увеличение на активите на един зает от 3,44 млн. лв. към края на 2018 г. на 3,74 млн. лв. към края на 2019 г. Печалбата на едно лице от персонала се увеличава от 51,7 хил. лв. за 2018 г. на 57,9 хил. лв. за 2019 г.

Балансови показатели

Активите на Банка ДСК ЕАД към 31 декември 2019 г. са в размер на 15 902,6 млн. лв. и нарастват с 1 451,3 млн. лв. (или 10%) в сравнение с края на 2018 г., което се дължи на увеличението на кредитите на граждани и фирми.

Банка ДСК ЕАД има 13,9% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на 2019 г. (13,7% към края на 2018 г.).

Лихвочувствителните активи имат 78,8% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банка ДСК ЕАД по брутна стойност (преди обезценка) към 31 декември 2019 г. е 8 864,7 млн. лв., като спрямо края на 2018 г. нараства с 763,8 млн. лв. или 9,5%.

Кредитите на граждани към 31 декември 2019 г. са 5 694,3 млн. лв. и бележат ръст от 574,9 млн. лв. (11%) в сравнение с края на предходната година.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2019 г. е 23,9%, като при потребителските кредити (вкл. нежилищни ипотечни кредити) и овърдрафти е 33,6%, а при жилищните – 19,1%. Към декември 2019 г. пазарният дял на кредити на домакинства е 23,6%. При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2019 г. е 8,3% при 8,2% за 2018 г.

Кредитите на предприятия са 3 170,4 млн. лв. и бележат увеличение в размер на 193,9 млн. лв. (6,5%) в сравнение с 2018 г.

Обезценката на портфейла към декември 2019 г. е в размер на 566,2 млн. лв. и бележи намаление в размер на 49,6 млн. лв. спрямо предходната година.

Клиентските депозити възлизат на 12 673,1 млн. лв. Това представлява 9,7% или 1 120,9 млн. лв. ръст спрямо края на 2018 г.

Депозитите на граждани към края на 2019 г. са 10 001 млн. лв. и бележат ръст в размер на 968,7 млн. лв. или 10,7%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2019 г. е 17,6% (при 17,2% за 2018 г.).

Депозитите на предприятия възлизат на 2 253 млн. лв. към края 2019 г. и нарастват с 276,6 млн. лв. спрямо 2018 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 419 млн. лв., като намаляват със 124,5 млн. лв. в сравнение с 2018 г.

Картови разплащания

Издадените от Банката карти към 31.12.2019 г. са 1 779,8 хил., от тях 1 577,3 хил. са дебитни карти, а кредитните са 161,8 хил. в Банкиране на дребно. Картите на корпоративни клиенти са 40,7 хил. броя.

Към декември 2019 г. Банката разполага с 1 140 АТМ и 10 800 POS устройства. През годината са инсталирани 2 473 POS устройства. Съществуният ръст на картови устройства се дължи на придобиването на устройствата на Експресбанк във връзка с подготовката за вливането на Експресбанк в Банка ДСК.

Капиталова адекватност

Банката постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2019 г. общата капиталова адекватност на индивидуално ниво е 27,32%. Банката осигурява 1 844,5 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (238,7 млн. лв.), буфер за системен риск (286,4 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (71,6 млн. лв.) и специфичен за институцията антицикличен буфер (47,7 млн. лв.).

Кредитен риск

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края 2019 г. кредитният портфейл на Банката на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (64,2%) и кредити на предприятия (без бюджет) (35,7%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между заеми за текущи нужди (54,1%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Банка ДСК ЕАД измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност.

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2019 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 6,39%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по “фази“ съгласно МСФО 9 покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 1,2%
- Фаза 2 – 8,5%
- Фаза 3 – 62,8%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната

комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2019 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно, включителни и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 92,2%, като по продукти разпределението е както следва:

Потребителски кредити на граждани – 92,1%, стокови кредити на граждани – 87,6%, ипотечни кредити на граждани – 89,4%, кредити на микропредприятия – 84,3%, кредити на малки и средни предприятия – 92,5% и кредити на корпоративни клиенти – 95,1%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Банката така и на кредитополучателите. За тази цел Банката си сътрудничи интензивно и с компанията ОТП Факторинг България, на която Банката продава или възлага необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банка ДСК да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният

ефективен срок на портфейла допълнително се намалява до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2019 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банка ДСК е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банка ДСК е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви .

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банка ДСК спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Банката анализира лихвения риск от банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии.

Валутен риск

Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банка ДСК изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банка ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени, от ръководството, лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открити валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се

актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни..

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснатото бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

Повече подробности по отношение на целите и политиката на Банката по управление на финансовия риск са оповестени в „Индивидуален финансов отчет за годината приключваща на 31 декември 2019 на Банка ДСК ЕАД“. Специфични елементи относно политиката на Банката на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, са оповестени в т. 3, буква (к).

Операционен риск

Операционният риск е рискът загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банка ДСК се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Банката има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дружествата от Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните

звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Като част от рамката за управление на операционния риск на Банката се включва и управлението на моделните рискове, произтичащи от използваните вътрешни модели. Управлението на моделния риск има за цел да изгради среда с подходящи контроли чрез идентифициране на използваните модели, тяхната категоризация и оценка, както и спазването на изискванията на внедрените контроли. Отдел „Управление на операционния риск“ изготвя годишен доклад във връзка с моделните рискове, който се предоставя на членовете на КУОР, включващ начините, по които моделите в различните редови категории съответстват на изискванията за контрол.

Ежегодно се извършва инвентаризация на продуктите, предоставяни от Банка ДСК, като фокусът е подобряване на качеството на предлагането им. Целта на процеса е да се избегне възможността от настъпване на репутационен риск, поради прилагане на некоректни продажбени практики и минимизиране на риска от финансови загуби и загубата на доверие от страна на клиентите.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката

към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банката разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2019 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Банката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31.03.2014 година.

През 2019 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката.

Инвестиционна програма

През 2019 г. Банката е направила инвестиции за 44,2 млн. лв., които включват и разходи по проекта за вливане на Експресбанк в Банка ДСК .

Инвестициите в информационни проекти през годината са 28,8 млн. лв., като делът им е 65% от всички инвестиции (за 2018 г. този дял е 74 %).

Инвестициите за капитално строителство през годината са 5,9 млн. лв. целящи оптимизация и подобрения в стратегически обекти обслужващи централно управление.

1,7 млн. лв. е инвестираната сума за трансформация на работни места, обновяване на осветителни системи, визуална комуникация и подмяна на климатични инсталации.

Събития след края на отчетния период

Ръководството на Банка ДСК отбелязва следните събития, настъпили след края на отчетния период, които биха имали съществено влияние върху дейността на Банката:

- Събитие, което е специфично за дейността на Банка ДСК и е в съответствие с очакванията и стратегията на Банката - на 27 февруари 2020 Управителният съвет на Българската народна банка взе решение за разрешаване на преобразуването на Експресбанк АД чрез вливане по реда на чл. 262 от Търговския закон в Банка ДСК ЕАД.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен в рамките на м. май 2020 г.

- Събитие от глобален мащаб, засягащо цялата банкова система и световната икономика - разпространението на COVID-19 е с влияние върху глобалното търсене и предлагане, като съществува значителна несигурност в икономическата активност,

което ще окаже директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на банката. В съответствие с мерките, предприети от Правителството на страната и от Управителния съвет на Българска народна банка, Ръководството на Банката е предприело действия като е създаден кризисен щаб за проследяване и превенции.

Основни цели за 2020 г.

(основните цели са изготвени преди края на отчетния период и не отразяват евентуалните промени, които биха имали влияние във връзка със събитията, настъпили след края на отчетния период)

През 2020 г. ръководствата на Банката заедно с ръководството на новопридобитата Експресбанк АД, поставят следните приоритети в дейността :

- Успешна реализация на проекта по интеграция на двете банки;
- Повишаване на удовлетвореността на клиентите чрез въвеждане на нови продукти и услуги и подобрене на процесите, свързани с обслужване на клиентите;
- Оптимално използване на пазарния потенциал при продажба на кредити;
- Увеличаване на доходите в съответствие с положителните очаквания за икономическата обстановка и изцяло компенсиране на отрицателните ефекти от продължаващия макар и с по-бавни темпове спад на маржовете;
- Защитаване на пазарните позиции в банкиране на дребно;
- Задържане на спада в позициите в банкирането с предприятия в сегментите, в които банката има рисков апетит;
- Поддържане на ценовата политика по привлечени средства с цел продължаване на оптимизацията на ерозията на маржа на доходите свързана с натрупаната ликвидност;
- Увеличаване на цялостната клиентска активност и в частност използването на електронните канали.

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК ЕАД за 2019 г. е приет от Управителния съвет с протокол №11 от 17.03.2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен
директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

в съответствие с чл. 41 и чл.48 от Закона за счетоводството

Цел: Банка ДСК се стреми да създава и поддържа високи банкови стандарти, най-добри управленски практики и етични бизнес норми, спазвайки законите на Република България, наредбите и правилата в банковото дело и относимото законодателство на ЕС.

Екипът на Банка ДСК се стреми да подпомага изграждането на устойчиви бизнес модели, като осигури максимално пълно и ефикасно обслужване и отлично клиентско преживяване. Сред ключовите цели на институцията е и постигането на растеж и изпреварване на конкуренцията, като в същото време поддържа индивидуална и устойчива корпоративна култура, която откликва на промените в средата и способства за създаване на дългосрочни отношения с клиентите. Не на последно място, банката отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната, и най-предпочитан работодател в сектора от студентите в страната.

Стратегия: Процесът на интеграция на Банка ДСК и Експресбанк ще създаде една от най-големите и силни банкови институции на българския пазар, която предлага пълен спектър от модерни финансови продукти и услуги. След неговото приключване новата банкова организация ще се доближи до челната позиция по размер на активите и кредитния портфейл, ще разполага с най-голямата клонова мрежа и ще бъде първа по депозити в България.

Сливането на двете банки ще има най-голям положителен ефект върху клиентите на двете банки, благодарение на по-големите възможности за развитие и въвеждане на иновации, включително и по отношение на мрежата от клонове и банкомати, и електронните канали за банкиране. Следвайки най-високите стандарти и съчетавайки добрите практики и опита на двете институции, обединената банка ще продължи да гарантира отлично ниво на клиентско обслужване, защита на средствата на клиентите, както и да осигурява иновативни продукти и услуги.

Организационна структура, инфраструктура, продукти: Като част от Група ОТП и в резултат на високите стандарти и мащабната инвестиционна програма на групата, Банка ДСК се утвърди като стабилна институция, изключително динамично развиваща се, модерна и гъвкава, ориентирана към нуждите на всички клиентски сегменти, и предлагаща заедно с дъщерните си дружества широка гама от услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, планински и морски туризъм.

В процеса на интеграция между Банка ДСК и Експресбанк през 2019 г. бизнес дейностите, вътрешните системи, клоновата мрежа, активите и ресурсите на двете банки бяха внимателно проучени и оценени, което позволи да стартира изграждането на възможно най-добрата банкова организация. През този период се взема най-доброто от двете институции – история и традиции в банковото дело, бизнес стратегии, експертиза и капацитет, продукти и иновации, за да предоставим на нашите клиенти и служители оптимални възможности, като в същото време заемем лидерско пазарно присъствие в банковия сектор на страната. Новата обединена банка ще има възможност да приложи добрите практики и опита на силната европейска Група ОТП, от която сме неразделна част, както и да създаде нови възможности за служителите с цел развитие и работа в отлична среда.

Сред основните приоритети на банката е създаването на стабилна връзка със съвременните хора, а доказателство за гъвкавия подход на финансовата институция при предлагането на продукти и услуги на тези клиенти, които да отговарят на техните потребности и начинът им на живот са иновативните продукти на банката.

Като клиентски-ориентирана институция, през 2019 г. банката стартира работа по редизайн на приложението си за мобилно банкиране DSK Smart (за двете операционни системи Android и iOS) с бета тестинг кампания сред клиентите, като предвиждаме да вземем предвид мнението на участниците в кампанията относно новия дизайн и функционалностите на DSK Smart и по този начин да включим приноса на клиентите към развитието на онлайн услугите на банката.

За улеснение и удобство на клиентите си Банка ДСК вече предлага DSK mToken - мобилно приложение за смарт устройства с операционни системи Android и iOS. Приложението служи за потвърждаване на преводи и документи, изпратени през интернет банкирането за индивидуални клиенти - ДСК Директ и мобилното банкиране DSK Smart. Иновативното решение отговаря на най-високите стандарти за сигурност и представлява алтернатива на използваните досега цифрови сертификати и тоукън устройства, като съчетава в себе си редица предимства и възможности.

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор банката разработва различни проекти с иновативен подход към цялостно онлайн обслужване. В края на март 2019 г. банката стартира нова електронна услуга от разстояние - процес за онлайн кандидатстване и усвояване на потребителски кредити, с който клиентите ни да могат да подпишат своя договор и други необходими документи чрез мобилния си телефон с квалифициран електронен подпис на Евротръст.

Неслучайно в началото на 2019 г. Банка ДСК бе обявена за най-предпочитаната и разпознаваема банка сред българските потребители. Това показаха данните от редовното изследване „Financial Intelligence“ на GfK – изследване на потреблението на банкови продукти и услуги. Участниците в проучването са анкетирани относно разпознаваемостта на банките в страната и предпочитанията им към банковите институции и услуги.

През годината Superbrands Bulgaria 2019 обяви Банка ДСК за най-силната марка в категория „Финансови услуги/банки“. Седмото независимо проучване на потребителския сегмент на българския пазар Superbrands Bulgaria 2019 се проведе през месец март в партньорство с водещия институт за пазарни проучвания GfK Bulgaria, а Банка ДСК е победител в категорията за втори път след 2017 г.

Следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други: Като клиентски ориентирана и социално отговорна банкова институция Банка ДСК прилага политики, фокусирани върху всеки един клиентски сегмент, стремежки се да постигане високо качество на обслужване и ефективност. Като банка с 68-годишна история, Банка ДСК е доказала, че изключително успешно съчетава традиции и иновации и проявява завидна способност за адаптиране към променящите се регулаторни и пазарни условия и към динамично развиващите се клиентски потребности и нагласи.

Провежданите от банката политики следват дългосрочните перспективи, зададени в рамките на Групата, а като работодател банката поддържа отговорни взаимоотношения на базата на партньорство, което стимулира обвързаността, взаимното уважение и подкрепа. Специален фокус банката има към младите хора, на които дава възможност да се развиват в една модерна и дружелюбна работна среда, да бъдат подготвени да посрещат предизвикателствата на професиите на бъдещето и да изграждат умения за работа в екип.

От години Банката следва политика за безотпадъчна банкова администрация, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички тонери и мастилени касети от печатащите устройства във всички клонове на банката и тяхното рециклиране в специална технологична линия.

Всички наши обновени клонове са изградени според визията на Групата с енергоспестяващи фасади, а в цялата клонова мрежа на банката се ползват енергоспестяващи крушки.

От няколко години служителите на банката са съпричастни с мисията на фондация „Идея в действие“, която обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи. Колегите участват в събиране на пластмасови капачки, които се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни благотворителни инициативи.

В навечерието на Деня на Земята, 22 април, служители на Банка ДСК и Експресбанк дадоха своята глътка кислород за въздуха на София. Около 100 доброволци посадиха 1 000 млади акации. Така те подкрепиха проекта „Новата гора на София“ на Столична община, който предвижда засаждането на над 125 000 дръвчета на площ от 225 дка в ж.к. „Суходол“. Инициативата цели изграждане на зелен филтър в близост до София, който да подпомогне подобряването на качеството на атмосферния въздух, чрез трансформация на пустеещи общински земи в гора.

Друга благотворителна инициатива на Банка ДСК и Експресбанк бе проведеният на 27 юни 2019 г. „Базар на добрите сърца“, на който колегите от двете банки се обединиха около нова благородна кауза, чиято цел бе набиране на средства за каузата „ЕвроVELO за всеки“. Целта на каузата е създаването на специализирана триколка с електрически двигател, с чиято помощ хора в неравностойно положение ще могат да се включат във велопоходи и да изживяват незабравими приключения.

С общите усилия на участниците в благотворителния базар успяхме да съберем 4227.74 лв., които бяха преведени по сметка на сдружението.

През 2019 г. благотворителността и спортът поставиха началото на още една обща за Банка ДСК и Експресбанк традиция – колеги да бягат благотворително. През месец май отбор от служители на Банка ДСК и Експресбанк, както и децата им, също се включи в бягане с кауза - Run2Gether България 2019. Колегите ни станаха част от хилядите, които рамо до рамо с хора с увреждания пресякоха заедно финалната линия на благотворително 5-километрово бягане по двойки, целящо да популяризира спорта за всички и да даде гласност на нуждата от равен достъп и промяна на нагласите към хората с увреждания.

На 12 юни дванадесет колеги от Банка ДСК и Експресбанк участваха като един сплотен екип в ежегодното благотворително бягане с кауза Business Run, организирано от Спортен Клуб „Бегач“. Събитието се състоя в Бизнес Парк София, а Банка ДСК и Експресбанк се представиха общо с три отбора - жени, мъже и смесен тим от двете банки. Всеки участник пробяга 4 км. преди да предаде щафетата на колега.

40 колеги от Банка ДСК и Експресбанк участваха днес в благотворителното щафетно бягане за отбори от фирми Business Run Plovdiv 2019, организирано от Спортен Клуб Begach. С участието си те подкрепиха каузата на Фондация "За Нашите Деца" повече деца да живеят и да се развиват в сигурна семейна среда чрез програмата „Ранна детска интервенция“, насочена към деца с увреждания и трудности в развитието.

В края на септември 2019 г. Банка ДСК и Експресбанк се обединиха на спортната площадка -- отново с благотворителна цел. На 28-ми и 29-ти септември в София и Варна се проведе първата мащабна съвместна инициатива на Банка ДСК и Експресбанк, насочена към служителите на двете банкови организации. Под мотото „Изграждаме успеха заедно“, близо 300 служители участваха активно в общи спортни занимания, изграждайки по-близки и неформални отношения през призмата на отборните ценности и принципи за успех, които са присъщи за всеки колективен спорт. С участието си всеки

служител допринесе и за благородната кауза „Оле Мале“ на фондация „Майко мила“. От името на всички, обединената Банка ДСК дари 5 000 лв. в подкрепа на майки на деца с увреждания.

Като социално отговорна институция Банка ДСК подкрепя широка гама от инициативи и програми, за да изрази своя ангажимент към обществото и да способства за разрешаване на редица социални предизвикателства.

Фокусът на социалните практики е партньорството с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато банката пое ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства. Положената грижа не се изчерпва единствено с финансовото подпомагане с цел осигуряване на средства за храна, облекло, обувки, учебни пособия и др.

Като един от най-лоялните, щедри и дългогодишни партньори и съмишленици на SOS Детски селища, през 2019 г. Банка ДСК получи голямата награда за най-крупен корпоративен дарител на годишните награди „Едно семейство“ на сдружението.

Основание за нея е подкрепата ни за сдружението (чрез ежегодно дарение на сумата от 36 000 лв. за издръжка на две SOS семейства от Трявна и Перник, възможност за дарения през банкоматите на банката и лични дарения на служителите), насочена към подпомагане на деца и младежи в риск и осигуряване на равен старт и по-добър живот за тях.

През 2019 г. постъпилите суми за дарения към SOS детски селища на банкомати на Банка ДСК са близо 650 000 лева.

Като една от институциите в България с най-дългогодишна история и традиции, Банка ДСК е приела като част от своята мисия подкрепата на стойностни проекти в областта изкуството и културата, включително и в областта на възраждане на културното и художествено наследство на България.

Традиционната подкрепа на Банка ДСК за детския шахмат е една от утвърдените добри практики на институцията, насочена към младежите и спорта. От години банката неотлъчно подкрепя организаторите на различни шахматни турнири - през 2019 г. отново подкрепи детския шахматен турнир за купа „Ивис“, както и традиционния национален университетски шампионат по шахмат за студенти - в усилията им да създадат подходящи възможности за изява на талантиливи деца и младежи от цялата страна и чрез дългосрочното сътрудничество да съдейства за спортното и интелектуалното развитие на подрастващото поколение в България.

Всяка година Банка ДСК подкрепя различни благотворителни инициативи - “Българската Коледа”, „Подкрепи една мечта“ и др., но фокусът на благотворителната дейност е традицията за Коледа да се организира вътрешнобанково събитие с благотворителен характер – Коледен обяд, в рамките на който желаещите да участват носят домашно приготвени ястия, които се продават и консумират от колегите, а събраните средства се даряват за различни каузи.

Всяка година екипът на Банка ДСК избира да подкрепи различна кауза след вътрешно допитване до всички служители. За 2019 година това е проект ParaKids на сдружение „Спортен клуб Шарк“, който популяризира и развива спортни занимания за деца с увреждания и гръбначни изкривявания. В програмата се организират курсове по адаптирано плуване, ски, лечебна гимнастика и се осигурява специална екипировка, за да могат децата с увреждания да спортуват наравно с техните връстници.

През декември 2019 г. служителите на Банка ДСК и Експресбанк се включиха в поредица от благотворителни събития в най-големите си централни офиси в София и Варна. Стотици служители от двете банки се събраха заедно на коледни срещи, на които закупили домашно приготвена от техни

колеги храна, ръчно изработени бижута и празнични картички, и така събраха средства за децата от ParaKids. Паричните средства, събрани тази година от служителите на двете банки, бяха удвоени от Банка ДСК и общата сума за дарение към ParaKids възлиза на над 18 000 лева.

Като банков, финансов и технологичен лидер на пазара, ориентиран и инвестиращ в знанията на младите хора, Банка ДСК носи отговорността да осигури на тези хора знания в областта на финансите. С тази цел през 2018 г. банката стартира своя самостоятелна програма за финансова грамотност - „Национална олимпиада по финанси“, насочена към повишаване на финансовите знания на учениците от различни възрасти и техните родители. В началото на 2019 г. се състоя първото ѝ издание под формата на състезание между гимназисти на възраст 16 - 19 години и техните родители. Всеки екип, състоящ се от двама души от едно и също семейство, се бори за стипендия в размер на 3 000 лв. за следващата учебна година. Полуфиналите и финалите на първото издание на „Национална финансиада“ се проведоха на живо в „Сердика център“ в София на 9-и и 10-и март. В тях се включиха 12 отбора (родител и гимназист) от София, Стара Загора, Велико Търново и Русе, класирани сред 672 отбора общо от първия етап на надпреварата.

Отбор Da Vinci стана големият победител в първото издание на „Национална финансиада“. 16-годишната Жанет Таблова и баща ѝ Стоян Таблов от София се пребориха с конкуренцията по време на двудневните полуфинали и финали на инициативата, и спечелиха стипендия за образование за учебната 2019/2020 година в размер на 3 000 лв.

Дигиталната образователна инициатива на Банка ДСК „Национална финансиада“ продължи с лятно издание. „Лятната финансиада“ се състоя от три игри, проведени се между април и септември 2019 г., под формата на тестове от по 20 въпроса на финансова тематика. Състезанията бяха отново по двойки в смесени отбори от родители и ученици (16-19 г.) и се проведоха изцяло онлайн на платформата www.finansiada.bg.

Дигиталната образователна инициатива на Банка ДСК заслужено спечели и няколко награди през годината. „Национална финансиада“ бе отличена с престижната първа награда в категория „Кампания за устойчиво развитие/корпоративна социална отговорност“ на конкурса PR Приз 2019 на БДВО (Българско дружество за връзки с обществеността) в оспорвана конкуренция с общо 30 организации (комуникационни агенции, компании, неправителствени сдружения и институции), които представиха рекордния брой от 92 проекта в общо 14 категории. Най-оспорваната надпревара бе именно за „Кампания за устойчиво развитие/ корпоративна социална отговорност“, която събра най-много конкурентни проекти на бранша.

Финансовата образователна програма на банката беше високо оценена и на Годишните награди b2b Media Annual Awards. В оспорвана конкуренция инициативата първа награда в категория „Образователна идея“.

Банката следва политика на социална ангажираност към служителите, предлагайки им отлични условия за работа, обучение и развитие. Една от отличителните характеристики на институцията е наложената корпоративната култура, която отдава дължимото и признава заслугата на своите служители, създава устойчив модел на мотивирани и ангажирани служители с чувство на принадлежност и споделена цел.

През 2019 г. за Банка ДСК беше обявена за най-желания от студентите в България работодател. Това показва единственото по рода си проучване у нас Graduate Survey, което се провежда от ToTheTop Agency.

В Graduate Survey 2019 са се включили 8 241 учещи в 51 университета в България, като за първа година в проучването участват и студенти в университети зад граница. Студентите определят имиджа на

работодателите, попълвайки анкета от над 50 въпроса, обхващащи емоционални и функционални характеристики на компаниите, сред които „силно лидерство на мениджърите“, „ясно структурирана стажантска програма“, „силна визия за бъдещето“, „лидер в сектора си“ и „добри перспективи за бъдещо развитие“.

Фактът, че българските студенти определят Банка ДСК като най-желано работно място за начало на кариерата им, е едно от най-ценните признания. Банката дава възможност на младите хора да се развиват в една модерна и дружелюбна работна среда, да бъдат подготвени да посрещат предизвикателствата на професиите на бъдещето и да изграждат умения за работа в екип.

Банка ДСК прилага балансирана социална политика. През 2019 г. социалните разходи са 7,9 % от общите разходи за труд.

Вътрешното корпоративно развитие на служителите продължи да бъде един от управленските приоритети. През 2019 г. над 250 служители реализираха вътрешно кариерно развитие в Банката.

През 2019 г. са организирани и проведени 1336 различни форми на вътрешно и външно обучение на служителите, като броят на участията в тези обучения е 10818.

Банка ДСК успешно защити два световни стандарта за сигурност и безопасност на картовите трансакции и разплащания в интернет – PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) и PCI 3DS (Payment Card Industry 3-D Secure).

Международният стандарт за сигурност на картовите трансакции PCI DSS включва списък от изисквания в шест основни области - изграждане и поддържане на сигурна мрежа, защита срещу кражба на данни, разработване и поддържане на програма за управление на уязвими места, прилагане на мерки за контрол на достъп, наблюдение и тестване на мрежата, и поддържане и прилагане на политика за информационна сигурност. Съответствието с PCI DSS означава, че ИТ инфраструктурата и използваните системи за обработка на картовата информация на Банка ДСК отговарят на критериите на стандарта и съхраняват по сигурен начин чувствителни данни като номер на карта, валидност, код за верификация, имена на клиента, данни, свързани с ПИН кода и др.

Въвеждането на стандарта за сигурност на картовите разплащания е от изключителна важност за Банка ДСК, включително и в контекста на предстоящата интеграция с Експресбанк, която се очаква да приключи в средата на 2020 г. Тогава Банка ДСК ще обслужва още близо 500 000 клиента с карти, за които потвърдената надеждност на картовите разплащания в банката е допълнително предимство и гаранция за изключително клиентско преживяване.

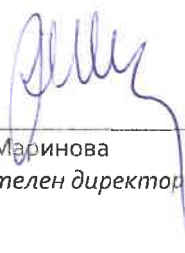
Правилата на стандарта PCI DSS се обновяват постоянно, така че Банка ДСК остава с постоянен ангажимент да проверява редовно и да следи дали са спазени всички изисквания за осигуряване на сигурността на картовите трансакции.

Паралелно на успеха със сертифициране по PCI DSS, Банка ДСК защити още един сериозен международен стандарт за сигурност, свързан с картовите трансакции - Payment Card Industry 3-D Secure (PCI 3DS). Като притежател на този сертификат, финансовата институция гарантира прилагане на логически контроли за сигурност на клиентите, които да поддържат целостта и конфиденциалността на процеса по картовите им разплащания в интернет. Основната цел на PCI 3DS протокола е да улесни и гарантира сигурен обмен на данни между интернет търговци и клиенти, които използват банкови карти като средство за разплащане.

И двата сертификата - PCI DSS и PCI 3DS, са разработени от PCI Security Standards Council. Съветът е основан през 2006 г. от пет световни бранда за разплащане - American Express, Discover Financial Services,

JCB International, Mastercard Worldwide и Visa Inc., и отговаря за развитието, управлението и поддържането на информация за стандартите за сигурност PCI.

За Банка ДСК почтеността в бизнес отношенията е приоритет, във връзка с който е възприела политика за „нулева толерантност“ към корупцията във всички нейни проявления. Банката изисква от всеки неин служител и всяко друго лице, което действа от нейно име, да се придържа към високите стандарти за етично поведение на Групата, като не допуска корупционни практики или поведение в разрез с етиката. Съзнавайки, че всяка слабост в прилагането на установените стандарти, може да изложи на риск доброто име и репутацията на Банка ДСК, нейното ръководство непрестанно се стреми да усъвършенства вътрешните процеси и регулации, както и да повиши информираността и ангажираността на служителите ѝ към ценностите, които застъпва.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков Изпълнителен
директор

ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл.39 ЗСч и член 100н ЗППЦК

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т.1, б. „а“

„Банка ДСК“ ЕАД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса в съответствие с чл.39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК;

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т.3:

2.1. Системата на вътрешен одит на Банка ДСК ЕАД се основава на три основни елемента – управленски контрол, интегриран в процесите контрол и независим вътрешен контрол. Управление „Вътрешен контрол и одит“ е структурната единица за независим вътрешен контрол.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най- високо управленско ниво - Управителен съвет, Надзорен съвет, управление „Вътрешен одит“ на банката- майка ОТП Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление „Вътрешен контрол и одит“ са регулирани с Правила за вътрешен контрол и одит на Банка ДСК ЕАД Група. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска Народна Банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската Народна Банка за вътрешния контрол в банките,

Законът за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

2.2. В процеса на оперативна работа в Банката е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и

информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност; независима оценъчна дейност за законосъобразността и съответствието осъществява от Управление „Вътрешен контрол и одит“.

- 2.3. Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на поетите от нея рискове. За целта Банка ДСК ЕАД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира, както от управление “Обща политика и управление на риска”, така и от звеното, осъществяващо вътрешен контрол и Централизираната комисия по проблемни кредити. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроикономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината.

- 2.4. В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдър сделки като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Допълнително има изградени в рамките на банковата група на специализирани аналитични среди, които позволяват тяхното детайлно наблюдение. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

- 2.5. Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на банката. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т.4:

- 3.1. „Банка ДСК“ ЕАД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл. 85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;
- 3.2. „Банка ДСК“ ЕАД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;
- 3.3. „Банка ДСК“ ЕАД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;
- 3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:
  - Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
  - Раздел IV. „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД;
  - Правилата за конфликт на интереси;

- Инструкцията за осигуряване на съответствие с изискванията за оценка на пригодността на членовете на управителните органи, изпълнителните директори и други ключови позиции в „Банка ДСК“ ЕАД и нейната група.

3.5. 1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:

- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Раздел IV „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД.

3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

4.1. Съставът на управителните и надзорните органи, Одитният комитет, Комитетът за управление на активите – пасивите, Инвестиционен комитет, Комитетът по риска и Комитетът по възнагражденията на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:

- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Правилата за управление на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Правилата за работа на Комитета по възнагражденията.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на „Банка ДСК“ ЕАД е уредено в:

- Правилата за работа на Надзорния съвет;
- Правилата за работа на Управителния съвет;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на операционния риск;
- Правилата за работа на Комитета по риска;
- Процедурата за работа на Комитета по подбор;
- Правила за работа на Комитет за управление на активите и пасивите;
- Правила за работа на Комитета по възнагражденията
- Статут на Одитния комитет;

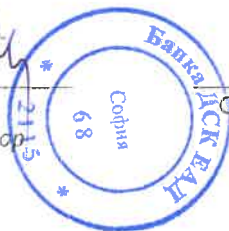
5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

Банка ДСК осъществява многообразие чрез:

- балансирана полова и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционера на Банка ДСК ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК ЕАД („Банката“), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 година и индивидуалния отчет за печалбата или загубата и индивидуалния отчет за всеобхватния доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Банката към 31 декември 2019 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен по-долу в таблицата, описанието на това как този въпрос е бил адресиран при проведеня от нас одит, е направено в този контекст.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка от кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

Виж Приложения 4 и 20 от индивидуалния финансов отчет

Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (52%) от общите активи на Банката към 31 декември 2019 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 8,864,731 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 566,198 хил. лв.. Банката прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти при прилагането на този модел е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Банката, по отношение на идентифицирането на кредити и вземания с кредитни загуби, и определянето размера на очакваните кредитни загуби. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за:

- проследяването на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити от клиенти по фази;
- определянето на „вероятността от неизпълнение“ (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба“ (LGD/LGL) и „експозиция при неизпълнение или загуба“ (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ;
- обхвата и пълнотата на входящите данни и логиката на изчисление, тъй като Банката прилага статистически модели, основаващи се на входящи параметри, с произход от вътрешни и външни източници.

- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за процеса на определяне на обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.
- Инспекция и преглед на вътрешните политики и процедури, свързани с процеса по определяне на обезценка за кредитни загуби. Проучващи запитвания към експертите на Банката, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.
- Преглед и оценка на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Банката, за целите на идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценка за избрани значими портфейли.
- Преглед и оценка на дизайна и приложението на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на кредити и вземания от клиенти, и извършване на тестове на оперативната ефективност на контролите, свързани с изчислението на очакваните кредитни загуби.

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените обезценки за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти:

- Анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания, заедно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, по отношение вероятността от неизпълнение/вероятността от загуба и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба, в контекста на спецификата на портфейлите на Банката и наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещо развитие на параметрите;
- Анализ и оценка на уместността на направеното разпределение на експозициите

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

- допусканията и преценките на ръководството при прегледа на индивидуално значими кредитно-обезценени експозиции, свързани със скорошни загуби, набор от вероятностни сценарии по сумите и времето на разпределение на паричните потоци и крайните резултати, включително и бъдеща реализуемост на обезпеченията.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на определянето на обезценката по кредити и вземания от клиенти предполага множество преценки, присъщо високо ниво на несигурност при допусканията и преценките, и специфични модели и изчисления от страна на ръководството на отделните параметри на моделите и на размера на кредитните загуби; и б) съществеността на самия отчетен обект за индивидуалния финансов отчет на Банката, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- по фази съгласно определените от Банката класификационни критерии;
- Анализ за разумност на изчисленията на използваните параметри за PD и LGD чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни;
- Независимо преизчисление, включително проверка на математическата и изчислителна логика, съвместно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в изчислението на обезценката за значими портфейли; както и извършване на процедури, на извадкова база върху съответните входящи данни;
- Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Банката, за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2019 година, включително входиране на данни, обработка на данни и изчисление. За извадка от кредити независимо преизчислихме очакваните кредитни загуби и проследихме резултатите до изчислението, извършено от Банката;
- Преглед и оценка, за извадка от индивидуално значими експозиции във Фаза 3, на уместността на прилаганата методология за обезценка. Извършване на детайлни тестове, на основата на извадка от кредити за оценка на адекватността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката са направени следните одиторски процедури:
  - анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Банката, включително оценка на адекватността на прилаганите сценарии и тяхната тежест като вероятност, както и на очакваната бъдеща събираемост;
  - независим анализ на финансовото състояние и резултатите от дейността на кредитополучателите;
  - инспекция на доказателствата, подкрепящи обслужването на кредитите от съответните кредитополучатели; както и

<i>Ключов одиторски въпрос</i>	<i>Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит</i>
	<ul style="list-style-type: none"> ○ анализ и оценка на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции. ● Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката относно обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познание и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния индивидуален финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Банката от Общото събрание на акционерите (заседанието на едноличния собственик), проведено на 04 април 2019, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Банката представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката на 17 март 2020 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Адвайзъри енд Мениджмънт Кънсълтинг Прайвит Лимитид Къмпани, Унгария (дружество от мрежата на Делойт), е предоставил самостоятелно и следните услуги на Банката, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
  - Дейности, свързани с анализа на най-добрите практики в Централна и Източна Европа за стратегията за премиум ритейл сегмента, конкурентост, клиентски изследвания, канали на разпространение, клиентско позициониране.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД, е предоставил самостоятелно следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:

- Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2018 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Ограничен преглед на групов консолидационен финансов пакет на Банка ДСК ЕАД към 30 юни 2019 година и 30 септември 2019 година, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Одит на групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Одит на групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на Експресбанк АД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Преглед на групов консолидационен финансов пакет на Експресбанк АД (контролирано дружество) към 30 юни 2019 година и 30 септември 2019 година, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
  - Договорени процедури относно приложението на Наредба 10 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2018 година - преглед на текущото състояние на системите за вътрешен контрол на Експресбанк АД (контролирано дружество), в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, извършени съвместно с „Ърнст и Янг Одит“ ООД.
  - Одит на групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Лизинг ЕООД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД и АФА ООД, са предоставили съвместно следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
    - Договорени процедури относно приложението на Наредба 10 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2018 година - преглед на текущото състояние на системите за вътрешен

контрол на Банката, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

- Договорени процедури, свързани с финансов надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на ПОК „ДСК-Родина“ АД (контролирано дружество) за 2018 година, представляващи съоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2018 година и МСФО.

За Делойт Одит ООД

Силвия Пенева
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

17 март 2020

Съдържание:

Индивидуален отчет за печалбата или загубата	1
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	2
Индивидуален отчет за финансовото състояние	3
Индивидуален отчет за паричните потоци	4
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	5
1. База за изготвяне и правен статут и управление	6
2. Промени в счетоводната политика	9
3. Основни елементи на счетоводната политика	11
4. Оповестяване на политиката по управление на риска	34
5. Нетен доход от лихви	73
6. Нетен доход от такси и комисиони	74
7. Нетни доходи от търговия	74
8. Нетни загуби доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	75
9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	75
10. Други оперативни доходи, нетно	76
11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи	76
12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	76
13. Разходи за персонала	77
14. Разходи за амортизация	77
15. Други разходи	77
16. Разход за данък върху печалбата	78
17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	78
18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	79
19. Кредити и вземания от банки	84
20. Кредити и вземания от клиенти	85
21. Инвестиции в ценни книжа	86
22. Активи с право на ползване	87
23. Дълготрайни материални активи	88
24. Дълготрайни нематериални активи	91
25. Други активи	92
26. Депозити от банки и кредити от финансови институции	92
27. Депозити от клиенти	93
28. Задължения по лизинг	94
29. Провизии	94
30. Пасиви по отсрочени данъци	96
31. Други задължения	97
32. Капитал	98
33. Условни задължения и ангажименти	99
34. Парични средства и парични еквиваленти	100
35. Дъщерни и асоциирани предприятия	100
36. Сделки между свързани лица	101
37. Събития след края на отчетния период	103

**Индивидуален отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември**

<i>В хиляди лева</i>	Прил.	2019	2018
Приходи от лихви		450 053	431 442
Разходи за лихви		(12 872)	(12 458)
Нетен доход от лихви	5	437 181	418 984
Приходи от такси и комисиони		189 846	177 197
Разходи за такси и комисиони		(27 329)	(15 553)
Нетен доход от такси и комисиони	6	162 517	161 644
Нетни приходи от търговия	7	10 396	56 849
Нетни приходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	8	5 906	(4 185)
Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	9	7 575	12 225
Нетни загуби от валутна преценка		(1 721)	(36 931)
Загуба за периода от дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		(985)	-
Други оперативни доходи, нетно	10	5 717	4 602
Оперативен доход		626 586	613 188
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	(18 884)	(77 841)
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	(9 788)	(17 056)
Нетни приходи/(разходи) за провизии	29	(8 902)	13 922
Разходи за персонала	13	(123 622)	(112 822)
Разходи за амортизация	14	(44 729)	(32 163)
Други разходи	15	(147 364)	(145 882)
Печалба преди данъци		273 297	241 346
Разход за данък върху печалбата	16	(27 422)	(24 168)
Печалба за годината		245 875	217 178

Индивидуалният финансов отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 37, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 17 март 2020 г.

 Виолина Маринова
 Главен изпълнителен директор

 Славейко Славейков
 Изпълнителен директор

17.03.2020

Силвия Пенева
Регистриран одитор
Делойт Оудит ООД

17.03.2020

Рени Йорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба за годината	245 875	217 178
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Себестойност на хеджирането на форуърден елемент за валутен и форуърден базов спред, когато не участва в хеджиращото взаимоотношение	(14 811)	(2 623)
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	25 655	(13 392)
Данък, върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(2 593)	1 453
	<u>8 251</u>	<u>(14 562)</u>
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	3 207	1 434
Печалби и загуби от преоценка на земи и сгради	(28)	4 183
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	(1 445)	(619)
Данък, върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(302)	(528)
	<u>1 432</u>	<u>4 470</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	9 683	(10 092)
Общо всеобхватен доход	255 558	207 086

Индивидуалният финансов отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 37, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 17 март 2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

17.03.2020
Силвия Пенева
Регистриран одитор
Делoitт Офис ООД

Славейков

17.03.2020
Рени Йорданова
Регистриран одитор
АФН ООД

Рени Йорданова

Индивидуален отчет за финансовото състояние
към 31 декември

В хиляди лева	Прил.	31-декември-2019	31-декември-2018
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	17	1 769 073	3 210 339
Финансови активи държани за търгуване	18	183 413	48 988
Деривативни финансови инструменти	18	20 111	14 880
Кредити и вземания от банки	19	2 197 280	1 922 613
Кредити и вземания от клиенти	20	8 298 533	7 480 145
Инвестиции в ценни книжа	21	1 826 018	1 259 059
Текущи данъчни активи		1 410	1 951
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	35	1 150 957	43 676
Активи с право на ползване	22	41 344	-
Дълготрайни материални активи	23	319 691	317 597
Дълготрайни нематериални активи	24	56 833	49 307
Други активи	25	37 902	102 751
Общо активи		15 902 565	14 451 306
Пасиви			
Депозити от банки	26	10 159	7 994
Деривативни финансови инструменти	18	32 891	27 437
Депозити от клиенти	27	12 673 063	11 552 168
Кредити от банки и финансови институции	26	38 793	11 129
Текущи данъчни пасиви		-	2 104
Задължения по лизинг	28	41 512	-
Провизии	29	70 767	61 608
Пасиви по отсрочени данъци	30	5 534	5 807
Други задължения	31	105 806	114 577
Общо пасиви		12 978 525	11 782 824
Собствен капитал			
Основен капитал	32	1 327 482	1 327 482
Резерви		1 340 788	1 113 567
Неразпределена печалба		255 770	227 433
Общо собствен капитал		2 924 040	2 668 482
Общо пасиви и собствен капитал		15 902 565	14 451 306

Индивидуалният финансов отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 37, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 17 март 2020 г.

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

17.03.2020
Рещи Йорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

17.03.2020
Силвия Пеневъ
Регистриран одитор
ДЕЛОИТ ОУИТ ООД

Силвия Пеневъ 3

**Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември**

В хиляди лева	Прил.	2019	2018
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		273 297	241 346
Корекции		-	-
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	18 884	77 841
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	9 788	17 056
Амортизация	14	44 729	32 163
Нетни (печалби) от операции с инвестиции		(16 660)	(20 938)
Нетни загуби от валутна преоценка		1 721	36 931
Нетен лихвен приход	5	(437 181)	(418 984)
Дивиденди	10	59	174
Загуба от продажба на дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		985	-
Други непарични изменения		14 470	8 464
Увеличение/(намаление) на провизии		8 902	(13 303)
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменения в активите и пасивите от оперативна дейност		(81 006)	(39 250)
Промяна в активите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение на ценни книжа в търговски портфейл		(142 485)	(60 237)
Увеличение на кредити и вземания от банки		(318 045)	(385 897)
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(844 734)	(720 058)
Намаление/(увеличение) на други активи		70 496	(65 501)
Промяна в пасивите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение/(намаление) на депозити от банки		2 165	(6 773)
Увеличение/(намаление) на кредити от финансови институции		27 723	(4 390)
Увеличение на задължения по предоставени депозити от клиенти		1 106 950	1 242 268
Намаление на други пасиви		(18 164)	(39 807)
Парични средства, генерирани от операции		(197 100)	(79 645)
Получени лихви		453 730	466 549
Платени лихви		(8 820)	(28 671)
Платен данък върху печалбата		(32 100)	(23 417)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		215 710	334 816
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, нетно (Покупки)/продажби на инвестиции в ценни книжа, нетно		(49 998)	(39 155)
Придобиване на дъщерни дружества		(475 069)	294 585
Придобиване на асоциирани дружества		(1 082 002)	(500)
Придобиване на акции в контролирано дружество		(475)	-
Придобиване на акции в контролирано дружество		(37 620)	-
Продажба на дъщерни дружества, придобити с цел продажба		5 715	-
Нетни парични потоци (използвани в)/от инвестиционна дейност		(1 639 449)	254 930
Парични потоци от финансова дейност			
Увеличение на основния капитал	32	-	1 173 498
Платени дивиденди		-	(263 047)
Погасяване на задължения по лизингови договори		(10 472)	-
Нетни парични потоци (използвани във)/от финансовата дейност		(10 472)	910 451
Нетно (намаление)/увеличение на парични средства и парични еквиваленти		(1 434 211)	1 500 197
Ефект от промяна на валутните курсове		768	460
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	34	3 210 339	1 709 682
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	34	1 776 896	3 210 339

Индивидуалният финансов отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 37, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 17 март 2020 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

17.03.2020
Рени Кордакова
Регистриран одитор
ДФД ООД

17.03.2020
Силвия Пенева
Регистриран одитор, Делойт Оудит ООД

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
 за годината, приключваща на 31 декември 2019

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

	Основен капитал	Законови резерви и други резерви	Преоценъчен резерв - земи и сгради	Преоценъчен резерв по финансови активи	Резерв от хеджиране	Резерв от дефинирани приходи	Неразпределена печалба	Общо
Салдо към 1 януари 2018	153 984	982 208	110 911	32 427	1 414	(2 633)	272 634	1 550 945
<i>Всеохватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	217 178	217 178
Друг всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(619)	-	(10 092)
Общо всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(619)	217 178	207 086
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(668)	-	-	-	668	-
<i>Сделки със собствениците, отразени директно в капитала</i>								
Увеличение на основния капитал	1 173 498	-	-	-	-	-	-	1 173 498
Платени дивиденди	-	-	-	-	-	-	(263 047)	(263 047)
Салдо към 31 декември 2018	1 327 482	982 208	114 008	21 812	(1 209)	(3 252)	227 433	2 668 482
<i>Всеохватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	245 875	245 875
Друг всеобхватен доход	-	-	(26)	25 965	(14 811)	(1 445)	-	9 683
Общо всеобхватен доход	-	-	(26)	25 965	(14 811)	(1 445)	245 875	255 558
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(308)	-	-	-	308	-
Разпределение на печалбата за общи резерви	-	217 846	-	-	-	-	(217 846)	-
Салдо към 31 декември 2019	1 327 482	1 200 054	113 674	47 777	(16 020)	(4 697)	255 770	2 924 040

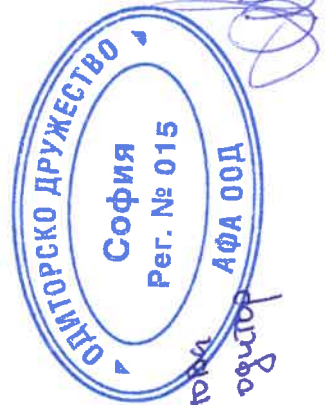
Индивидуалният финансов отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 37, представяващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 17 март 2020 г.

17.03.2020
 Виолета Пелева
 Регистриран одитор
 АФА ООД

Plly
 Виолета Маринова
 Главен изпълнителен директор

17.03.2020
 Релин Нордсхорн
 Регистриран одитор
 АФА ООД

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК ЕАД (преди Държавна Спестовна Каса) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция. От 1998 г. Банка ДСК ЕАД („Банката“) е преобразувана в търговска банка със Закон за преобразуване на ДСК и по силата на този закон има право да извършва всички сделки по чл. 1, ал. 2 от действащия към датата на преобразуване Закон за банките. Впоследствие със Заповед №220882 от 26 септември 2002 г. БНБ предоставя на Банката пълен банков лиценз да оперира като търговска банка.

На 26 януари 1999 г. Софийски градски съд регистрира ДСК като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата. През 2001 г., съгласно съдебно решение, Банката е преобразувана в акционерно дружество с капитал, разпределен между Министерски съвет на Република България – 75% и Банковата консолидационна компания АД – 25%.

На 29 ноември 2002 г., на база решение на Софийски градски съд, Банковата консолидационна компания (БКК) придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 29 октомври 2003 г., на база решение на Софийски градски съд, Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

Банка ДСК има двустепенна система на управление - Управителен съвет с 6 (шест) члена и Надзорен съвет с 6 (шест) члена.

Към 31 декември 2019 г. лицата, отговорни за общото ръководство на Банката, представлявано от Надзорният съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Габор Кунце, Андраш Такач, Акош Ференц Тиса-Пап, Илона Търьок и Кристиан Шелмеци.

Към 31 декември 2019 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Виолина Маринова; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Диана Митева, Славейко Славейков, Арно Льоклер, Юрий Генов и Боян Стефов; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2019 г. одитния комитет се състои от: председател – Наташка Лазарова; членове – Золтан Тубой и Василка Койчева.

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Банката да продължи работа като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Нещо повече ръководството не е установило никакви съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение в способността на Банката да продължи като действащо предприятие. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) Приложими стандарти и представяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни

стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Банката представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

Настоящият финансов отчет е изготвени на индивидуална основа съгласно изискванията на Закона за счетоводството и МСФО. Индивидуалният финансов отчет следва да се разглежда като неразделна част от консолидирания финансов отчет на Банкова група ДСК, който предстои да бъде одобрен от УС.

(г) База за оценяване

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и земите и сградите, които са оценени по справедлива, респективно преоценена стойност.

(д) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Банката. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(е) Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 16 Лизинг. При приемането на МСФО 16 Лизинг Банката е приложила модифициран ретроспективен подход при първоначалното му прилагане и сравнителните данни за предходната година (2018) не са преизчислявани.

Ефектите от първоначалното прилагане на новия МСФО 16 Лизинг са представени в приложение 2.

(ж) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитния комитет на Банката развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Банката редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (приложение 4 (е)).

Преоценка на земи и сгради

Към 31 декември 2019 г. не е правена преоценка на земите и сградите на Банката. Последната преоценка на тези активи е правена към 31 декември 2018 с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители, които са използвали приемливи оценъчни методи и техники (приложение 23).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Банката ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случай, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Банката или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (приложение 29).

2. Промени в счетоводната политика

Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг

Банката прилага МСФО 16, издаден от СМСС през януари 2016 г., с дата на преминаване 1 януари 2019 г., което е довело до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, които преди това са били признати във финансовите отчети.

МСФО 16 Лизинг заменя МСС 17 – Лизинги, Разяснение КРМСФО 4 – Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15: Оперативен лизинг - стимули и ПКР 27: Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.

Целта на новия стандарт е да се улесни съпоставимостта на показателите от финансовите отчети, представяне и на оперативния, и на финансовия лизинг в отчета за финансовото състояние, както и осигуряване на съответната информация за ползвателите на финансовите отчети относно рисковете, произтичащи от споразуменията.

Влияние върху отчетността на лизингополучателя

Новият стандарт преустановява разграничаването между финансов и оперативен лизинг в счетоводните книги на лизингополучателя и налага изискването да се признае актив право на ползване и задължение за лизинг за всеки договорен лизинг/лизингов договор.

Съгласно МСФО 16, даден договор се определя като лизингов, когато е изпълнено условието този договор да предоставя на клиента правото за контрол на ползване на даден актив за определен период срещу възнаграждение.

Новият акцент в дефиницията за лизинг в сравнение с МСС 17 и МСФО 16 е въвеждането на принципа на контрол върху използван, специфичен актив, посочен директно или индиректно в договора за лизинг.

Разходите, свързани с използването на актива, повечето от които са били отчитани в разходи за външни услуги, ще бъдат текущо класифицирани като намаление на цената на актива/амортизация и разходи за лихви/лихвен разход на задължението по лизинг.

В отчета за паричните потоци, плащанията по главницата се класифицират към финансова дейност, докато плащанията по краткосрочни лизинги, по лизинги на активи с ниска стойност и всички други плащания, които не са включени/признати в оценката на лизинговите задължения се отчитат като потоци от оперативна дейност. Плащанията на лихвата се класифицират съгласно МСС 7.

Банката в качеството си на лизингополучател използва модифициран ретроспективен подход. Прилагането на модифицирания ретроспективен подход изисква лизингополучателят да представи кумулативния ефект от МСФО 16 като корекция на началното салдо на собствения капитал за периода, в който стандартът се прилага за първи път.

Ефект на МСФО 16 върху финансовите отчети

Вследствие на приемането на МСФО 16, Банката е признала:

- произтичащите от лизингова сделка активи с право на ползване и лизингови пасиви в индивидуалния Отчет за финансово състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на лизинговите плащания към датата на първо прилагане на МСФО 16. Лизинговите плащания са дисконтирани с лихвения процент по лизинга, или в случай, че този лихвен процент не е предварително определен, посредством дисконтов лихвен процент по задължението на лизингополучателя.
- Амортизация на активите с право на ползване и лихва върху лизинговите пасиви в индивидуалния Отчет за печалбите или загубите и

- Разделяне на общата сума на плащанията между частта на главницата и лихвата в индивидуалния Отчет за печалбите или загубите.

Въвеждането на МСФО 16 изисква извършването на оценки и калкулации, които въздействат върху определяне стойността на задълженията по финансови лизинги и активите с право на ползване. Тук са включени оценки като:

- определяне на договорите, предмет на МСФО 16;
- преценка на срока на тези споразумения (включително договори с неопределен срок или такива, с опция за продължаване);
- определяне на приложимите лихвени проценти при дисконтиране на бъдещи парични потоци;
- определяне на норми на амортизация.

Банката счита за целесъобразно по отношение на краткосрочни лизинги (които са със срок на договора до 12 месеца) и лизинги на активи на ниска стойност (под 10 000 лева) да не признава финансови задължения и съответно активи с право на ползване. Тези видове лизингови плащания се признават като разходи, изчислени по линейния метод за времето на живот на лизинга.

Въздействието на прилагането на МСФО 16 върху признаването на допълнителни финансови пасиви и съответните активи с право на ползване се изчислява въз основа на договорите, които са в сила към 31 декември 2018 година.

В Отчета за печалбите или загубите МСФО 16 рефлектира в намаление на други разходи и увеличение на разходите за амортизация и разходите за лихви.

Първоначално признаване на активи с право на ползване

	Земни, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Активи с право на ползване			
Първоначално признати	40 288	1 412	41 700
Трансферирани от дълготрайни материални активи	-	67	67
Общо активи с право на ползване към 01 януари 2019 г.	40 288	1 479	41 767
Начислена амортизация на активи с право на ползване			
Трансферирана от дълготрайни активи	-	63	63
Общо начислени амортизации към 01 януари 2019 г.	-	63	63
Лизингови задължения			
Първоначално признати	40 288	1 412	41 700
Трансферирани от задължения по финансов лизинг	-	31	31
Общо лизингови задължения към 01 януари 2019 г.	40 288	1 443	41 731

Прилагането на МСФО 16 към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, доведе до признаването на активи с право на ползване в размер на 41 767 хил. лв. и лизингови задължения в размер на 41 731 хил. лв. Това доведе и до намаление на другите

разходи в размер на 10 945 хил. лв. и увеличение на амортизацията в размер на 10 640 хил. лв. и разходи за лихви в размер на 305 хил. лв.

Транспортни средства по договорености за финансов лизинг, представяни преди това в Имоти, машини и съоръжения с отчетна стойност 67 хил. лв. са представени в позиция Активи с право на ползване. Няма промяна в признатата сума.

Лизинговото задължение по лизингови договори, класифицирани преди това като финансов лизинг съгласно МСС 17 и представяни преди това в Други задължения (Задължения по финансов лизинг) на стойност 31 хил. лв. е представено в реда Задължения по лизинг. Няма промяна в признатия пасив.

Влияние върху отчетността на лизингодателя

За лизингодателя, МСФО 16 запазва изискванията и правилата на МСС 17 за първоначалното признаване и оценяване. Лизингите следва да се класифицират като финансови или оперативни съгласно МСФО 16. В сравнение с МСС 17, МСФО 16 изисква от лизингодателите да оповестяват по-подробна информация от досегашната, но като цяло основните характеристики на счетоводно третиране се запазват.

3. Основни елементи на счетоводната политика

(а) Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективен лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективен лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата, чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа. За тези финансови активи Банката признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база unwinding, когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци. За тези финансови активи Банката признава лихви на база дисконтираните парични потоци

от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня. Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия “нетни печалби/(загуби) от търговия”.

(в) Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	<p>Банката предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси.</p> <p>При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банката, и др.) начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг.</p> <p>В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.</p> <p>Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.</p>

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	Банката предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси.	Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база.
	Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.	Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
	Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	Банката предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.	Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.
	Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.	Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
	Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента.	
	Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. При услуги със случаен характер, Банката начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	
Други	Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфове на обществения трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други. Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфове) или еднократни административни услуги.	Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

(г) Нетен доход от търговия

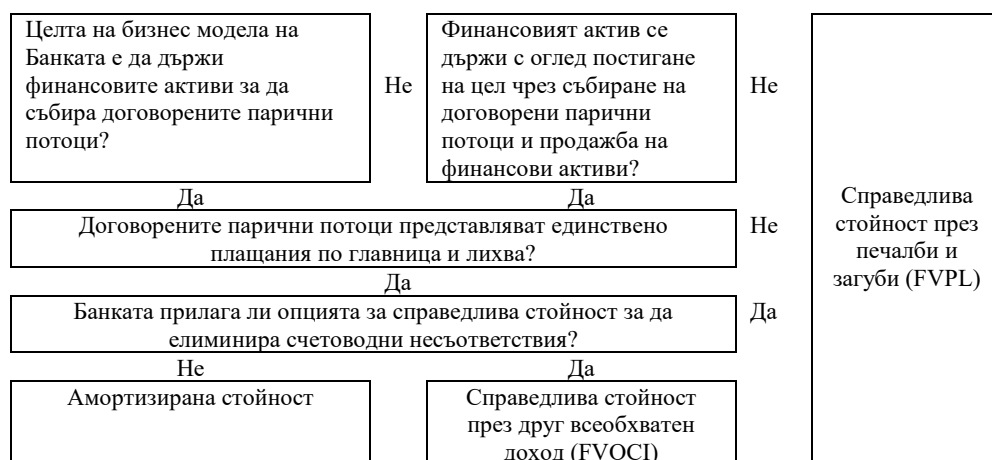
Нетните доходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните доходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) Финансови инструменти

(1) Класификация

В съответствие с изискванията на МСФО 9, Банката класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Банката и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Банката за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Банката е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Банката може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Банката може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Банката е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);

- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Банката може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) *Признаване*

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Банката става страна по договорните условия на инструмента.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Банката стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора.

Форуърден договор в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента, а не на датата, на която става уреждането. Когато Банката стане страна по форуърден договор, справедливите стойности на правото и задължението често са равни или нетната справедлива стойност на форуърда е равна на нула. Ако нетната справедлива стойност на правото и задължението не е равна на нула, договорът се признава като актив или пасив.

Опционен договор, който е в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив, когато притежателят или издателят стане страна по договора.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Банката не е станала страна по договор.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Банката. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Банката, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

(3) *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Банката ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

(4) *Последващо оценяване*

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното сконто, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитния риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Банката критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Банката, използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котирани цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котирани пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котирани цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Банката признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Банката оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Банката на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовият актив, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат призната в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход, не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Банката може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите върху тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Инвестициите в капиталови инструменти, за които няма достатъчна актуална информация за определяне на справедливата им стойност, или тя широко варира, се представят по цена на придобиване като най-подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Банката следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) Отписване

Банката отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Банката взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем", напълно обезценен и е погасен по давност или длъжникът е юридическо лице заличено от търговските регистри и няма правопреемник, или съответно е гражданин, починал, без наследници или наследниците са направили отказ от наследство. Банката може да отпише частично финансов актив при едновременно изпълнение на следните условия: не са налице обосновани очаквания да бъде събран пълният размер на вземането; просрочиято е повече от 365 дни; налице е очакване част от вземането да не бъде погасено и са предприети стъпки за принудително събиране по съдебен път и не е налице подписано извънсъдебно споразумение за погасяване на вземането.

Банката отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Банката транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Банката нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Банката продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Банката запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) *Компенсирание*

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Банката има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) *Обезценка на активи*

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен

ангажимент или финансова гаранция, Банката признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка/-и на кредитополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Банката използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбивы.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаването от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

(8) *Прекласифициране*

Банката може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Банката прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) *Модифициране*

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, но води до съществено изменение в нетната настояща стойност на актива (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка);
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток дисконтиран с договорния ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10% от дисконтираната настояща стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(10) *Закупени финансови активи с кредитна обезценка*

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Банката класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

Финансовият актив да се държи от Банката съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;

Договорните условия на финансовия актив да поражда на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент (CAEIR).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

Към отчетната дата Банката признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата Банката признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Банката признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

(е) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства на депозит в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(ж) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за търгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(з) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела.

(и) Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по себестойност в съответствие с МСС 27 Индивидуални финансови отчети.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата по статия „нетни загуби от обезценка на нефинансови активи”.

(к) Деривативи

Банката използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване към датата на уреждане на сделката, заедно със съответните приходи и разходи по тях. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджиращия риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);

- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Банката прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Ако хеджиращо взаимоотношение вече не отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането във връзка с коефициента на хеджиране, но целта за управление на риска за това определено хеджиращо взаимоотношение остава непроменена, Банката коригира коефициента на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение, така че отново да покрива съответните критерии.

Банката прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(л) Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Банката придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела.

(м) Дълготрайни материални активи

Банката прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в

резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Сгради	2 - 33
▪ Машини, производствено оборудване и апаратура	30
▪ Леки автомобили	25
▪ Транспортни средства (без леки автомобили)	10
▪ Компютри, съобразно клас и полезен живот	12.5 - 100
▪ Стопански инвентар и други амортизируеми активи	10 - 15

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация.

(н) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банка ДСК ЕАД, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Програмни продукти, съобразно клас и полезен живот	10 - 100

(о) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от земи и сгради), за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(п) Лизинг

Политика, прилагана от 1 януари 2019 г.

(1) Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване Банката определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Банката прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

(2) Отчитане на лизинга когато Банката е лизингополучател

На началната дата Банката признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банката оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които Банката ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата Банката оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банката включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с по-кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Банката използва диференциален лихвен процент. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата Банката оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Банката по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата Банката оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Банката, ако лизинговият процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата Банката преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Банката признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Банката признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Банката признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

- а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Банката признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Банката като лизингополучател са оповестени в приложения 5, 14, 15, 22 и 28.

(3) Отчитане на лизинга когато Банката е лизингодател

Банката като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Банката обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Банката има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на Банката минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с Банката страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажименти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Банката включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Банката и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Банката признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Банката. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Банката начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. В последствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби (виж 3 (д) (7)).

Политика, прилагана до 31 декември 2018 г.

Наети активи

Плащанията, извършени по договори за оперативен лизинг, се признават в отчета за печалбата или загубата на линейна база през периода на лизинга.

Активи, наети по договори за финансов лизинг се отчитат в отчета за финансовото състояние като дълготраен актив и задължение по лизинг. Минималните лизингови плащания по тези договори се разпределят пропорционално между финансов разход и намаление на оставащото задължение. Финансовият разход се разпределя през всеки период от срока на лизинга.

(р) Класификация и оценка на активи придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Банката като други активи. При първоначалното придобиване на такива активи, управителният орган на Банката преценява тяхната класификация, на база своите намерения и възможности за бъдеща употреба и/или изваждане от употреба. В съответствие със счетоводната политика на Банката, активи класифицирани като други активи придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от двете стойности: балансовата им стойност или тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по изваждането им от употреба.

(с) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи направени, във връзка с доставянето на стоково-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Банката се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(т) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Банката, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Банката има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажименти и гаранции възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(у) Депозити

Депозитите са източници на Банката за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност намалена с присъщите преки разходи, а в последствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективен лихвен процент.

Когато Банката продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“) споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Банката.

(ф) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Банката кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Банката, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Банката или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Банка ДСК, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу банката по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Банката дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу банката, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Банката и други.

(х) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансните пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(ц) Доходи на персонала

(1) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Банката по плановете за дефинирани вноски, се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата, през периода в който услугите са предоставени от служителите.

(2) *Планове с дефинирани доходи*

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. За служители, работили без прекъсване в Банката определен период от време с Колективният трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: при пет години трудов стаж – две брутни месечни заплати; от пет до десет години трудов стаж – три брутни месечни заплати; от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В приложение 29 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Банката признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) *Доходи при прекратяване на трудови правоотношения*

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) *Краткосрочни доходи на наети лица*

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи свързани с платен годишен отпуск, които се очаква да бъдат платени в замяна на труда на служителите за изминалия отчетен период.

(ч) Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)“, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Банката с изключение на МСФО 16.

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет няма нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020;
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.);
- Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.).

Банката очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Банката прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Оповестяване на политиката по управление на риска

Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Банката се извършва от независима от бизнес звената структура, управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на риска се изпълняват от следните звена:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти;
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по

кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Банкиране на дребно, както изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;

- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;
- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;
- Управление Проблемни кредити с функции по организация и координиране на дейността и извършване на действия по управление на проблемните кредити, както и функции по продажба на имоти, обезпечения по проблемни кредити и управление на придобити обезпечения - имоти;
- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти.

По-долу са представени различните рискове, на които Банка ДСК ЕАД е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Банката поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Банката са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банката е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Банката според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	10 159	10 159	10 159	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	32 891	32 891	6 083	5 760	15 035	6 013	-
Депозити от клиенти	12 673 063	12 673 680	10 545 880	703 506	1 405 608	18 686	-
Кредити от банки и финансови институции	38 793	38 765	-	31 057	-	7 708	-
Задължения по лизинг	41 512	42 357	25	2 945	8 299	26 161	4 927
Провизии	70 767	70 767	14 699	956	8 837	46 182	93
Пасиви по отсрочени данъци	5 534	5 534	-	-	-	5 534	-
Други задължения	105 806	105 806	14 849	3 507	38 453	25 178	23 819
Общо пасиви	12 978 525	12 979 959	10 591 695	747 731	1 476 232	135 462	28 839
Неусвоени кредитни ангажименти	-	1 530 742	75 362	81 608	652 850	512 723	208 199
Общо пасиви и ангажименти	12 978 525	14 510 701	10 667 057	829 339	2 129 082	648 185	237 038

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2018

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	7 994	7 994	7 994	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885
Депозити от клиенти	11 552 168	11 553 126	9 404 705	710 641	1 413 799	23 981	-
Кредити от финансови институции	11 129	11 129	-	-	-	-	11 129
Текущи данъчни пасиви	2 104	2 104	1 293	811	-	-	-
Провизии	61 608	61 608	459	1 570	9 972	49 393	214
Пасиви по отсрочени данъци	5 807	5 807	-	-	-	5 807	-
Други задължения	114 577	114 577	25 508	7 234	50 954	21 467	9 414
Общо пасиви	11 782 824	11 783 782	9 441 870	720 581	1 475 360	118 329	27 642
Неусвоени кредитни ангажименти	-	1 305 313	61 721	64 514	665 123	356 297	157 658
Общо пасиви и ангажименти	11 782 824	13 089 095	9 503 591	785 095	2 140 483	474 626	185 300

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Банка ДСК, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържаемост на привлечените средства от клиенти.

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	10 159	10 159	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	32 891	6 083	5 760	15 035	6 013	-	-
Депозити от клиенти	12 673 063	10 545 767	703 367	1 405 283	18 646	-	-
Кредити от банки и финансови институции	38 793	-	-	31 085	-	7 708	-
Задължения по лизинг	41 512	-	2 898	8 104	25 615	4 895	-
Провизии	70 767	14 699	956	8 837	46 182	93	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 534	-	-	-	5 534	-	-
Други задължения	105 806	14 849	3 507	38 453	25 178	23 819	-
Общо пасиви	12 978 525	10 591 557	716 488	1 506 797	127 168	36 515	-
Неусвоени кредитни ангажименти	-	75 362	81 608	652 850	512 723	208 199	-
Общо пасиви и ангажименти	12 978 525	10 666 919	798 096	2 159 647	639 891	244 714	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	11 989						
изходящ поток		(375 929)	(102 723)	(126 207)	(11 198)	(6 918)	-
входящ поток		373 983	101 878	127 244	2 994	-	-
За хеджиране:	20 902						
изходящ поток		-	-	-	(1 000 760)	(24 620)	-
входящ поток		-	-	-	977 915	-	-
Общо деривативи	32 891	(1 946)	(845)	1 037	(31 049)	(31 538)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	1 769 073	1 769 073	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	183 413	20 867	1 867	6 186	145 941	8 552	-
Деривативни финансови инструменти	20 111	5 996	4 225	1 401	7 143	1 346	-
Кредити и вземания от банки	2 197 280	7 822	-	20 659	2 145 054	23 745	-
Кредити и вземания от клиенти	8 298 533	196 859	299 093	1 696 150	2 692 715	3 413 716	-
Инвестиции в ценни книжа	1 826 018	159 572	98 944	108 139	730 382	710 561	18 420
Текущи данъчни активи	1 410	1 410	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	1 150 957	-	-	-	-	-	1 150 957
Активи с право на ползване	41 344	-	-	-	-	-	41 344
Дълготрайни материални активи	319 691	-	-	-	-	-	319 691
Дълготрайни нематериални активи	56 833	-	-	-	-	-	56 833
Други активи	37 902	3 639	2 886	6 845	5 642	18 599	291
Общо активи	15 902 565	2 165 238	407 015	1 839 380	5 726 877	4 176 519	1 587 536
Деривативи - актив							
За търговия:	13 009						
изходящ поток		(337 072)	(219 252)	(210 455)	(218 312)	(393 309)	-
входящ поток		338 341	219 404	209 679	220 175	395 491	-
За хеджиране:	7 102						
изходящ поток		-	-	-	(585 611)	-	-
входящ поток		-	-	-	586 749	-	-
Общо деривативи	20 111	1 269	152	(776)	3 001	2 182	-

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2018

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату-ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	7 994	7 994	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885	-
Кредити от финансови институции	11 129	-	-	-	-	11 129	-
Депозити от клиенти	11 552 168	9 404 571	710 477	1 413 196	23 924	-	-
Текущи данъчни пасиви	2 104	1 293	811	-	-	-	-
Провизии	61 608	459	1 570	9 972	49 393	214	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 807	-	-	-	5 807	-	-
Други задължения	114 577	25 508	7 234	50 954	21 467	9 414	-
Общо пасиви	11 782 824	9 441 736	720 417	1 474 757	118 272	27 642	-
Неусвоени кредитни ангажменти	-	61 721	64 514	665 123	356 297	157 658	-
Общо пасиви и ангажменти	11 782 824	9 503 457	784 931	2 139 880	474 569	185 300	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	7 842						
изходящ поток		(415 467)	(45 599)	(48 896)	(5 243)	(4 525)	-
входящ поток		414 831	45 543	48 922	-	-	-
За хеджиране:	19 595						
изходящ поток		-	-	-	(1 604 991)	(8 316)	-
входящ поток		-	-	-	1 564 664	-	-
Общо деривативи	27 437	(636)	(56)	26	(45 570)	(12 841)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	3 210 339	3 210 339	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	48 988	11 066	2 239	1 884	16 229	17 570	-
Деривативни финансови инструменти	14 880	2 526	534	54	5 838	5 928	-
Кредити и вземания от банки	1 922 613	75 830	99 712	167 188	1 576 751	3 132	-
Кредити и вземания от клиенти	7 480 145	154 707	264 400	1 545 550	2 389 549	3 125 939	-
Инвестиции в ценни книжа	1 259 059	20 104	138 359	2 573	592 996	489 808	15 219
Текущи данъчни активи	1 951	1 951	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	43 676	-	-	-	-	-	43 676
Дълготрайни материални активи	317 597	-	-	-	-	-	317 597
Дълготрайни нематериални активи	49 307	-	-	-	-	-	49 307
Други активи	102 751	68 853	905	17 530	12 547	2 916	-
Общо активи	14 451 306	3 545 376	506 149	1 734 779	4 593 910	3 645 293	425 799
Деривативи - актив							
За търговия:	10 065						
изходящ поток		(320 178)	(51 533)	-	(39 386)	-	-
входящ поток		321 959	51 745	-	46 376	6 591	-
За хеджиране:	4 815						
изходящ поток		-	-	-	-	-	-
входящ поток		-	-	-	2 930	3 822	-
Общо деривативи	14 880	1 781	212	-	9 920	10 413	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погасения през 2019 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност.

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Банката или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от ръководството.

Банката държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. В таблицата по-долу е представен анализ на кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базиран на рейтингите на рейтингова агенция Moody's:

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Правителствени облигации		
оценени с Ваа2	153 036	23 108
оценени с Ваа3	10 090	7 489
оценени с Ва2	20 287	18 391
Общо	183 413	48 988

(1) *Лихвен риск*

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Банката анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2019

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	42 189	-	-	-	-	1 726 884	1 769 073
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	42 189	-	-	-	-	-	42 189
Без лихва	-	-	-	-	-	1 726 884	1 726 884
Финансови активи държани за търгуване	20 719	-	6 215	66 179	90 300	-	183 413
Фиксирана лихва	20 719	-	6 215	66 179	90 300	-	183 413
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	4 460	2 597	2 921	-	-	10 133	20 111
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	4 460	2 597	2 921	-	-	-	9 978
Без лихва	-	-	-	-	-	10 133	10 133
Кредити и вземания от банки	8 213	-	44 013	2 145 054	-	-	2 197 280
Фиксирана лихва	7 822	-	20 659	2 145 054	-	-	2 173 535
Променлива лихва	391	-	23 354	-	-	-	23 745
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	8 191 775	6 159	22 495	11 676	66 428	-	8 298 533
Фиксирана лихва	3 636	6 159	22 495	11 676	66 428	-	110 394
Променлива лихва	8 188 139	-	-	-	-	-	8 188 139
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции в ценни книжа	155 243	263 318	106 236	90 591	1 192 210	18 420	1 826 018
Фиксирана лихва	155 243	89 154	106 236	90 591	1 192 210	-	1 633 434
Променлива лихва	-	174 164	-	-	-	-	174 164
Без лихва	-	-	-	-	-	18 420	18 420
Общо лихвочувствителни активи	8 422 599	272 074	181 880	2 313 500	1 348 938	1 755 437	14 294 428
Фиксирана лихва	187 420	95 313	155 605	2 313 500	1 348 938	-	4 100 776
Променлива лихва	8 235 179	176 761	26 275	-	-	-	8 438 215
Без лихва	-	-	-	-	-	1 755 437	1 755 437
Депозити от банки	5 712	-	-	-	-	4 447	10 159
Фиксирана лихва	35	-	-	-	-	-	35
Променлива лихва	5 677	-	-	-	-	-	5 677
Без лихва	-	-	-	-	-	4 447	4 447
Деривативни финансови инструменти	3 946	9 945	8 781	-	-	10 219	32 891
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 946	9 945	8 781	-	-	-	22 672
Без лихва	-	-	-	-	-	10 219	10 219
Депозити от клиенти	12 619 227	20 076	25 371	-	-	8 389	12 673 063
Фиксирана лихва	47 628	20 076	25 371	-	-	-	93 075
Променлива лихва	12 571 599	-	-	-	-	-	12 571 599
Без лихва	-	-	-	-	-	8 389	8 389
Кредити от банки и финансови институции	-	-	38 793	-	-	-	38 793
Фиксирана лихва	-	-	31 085	-	-	-	31 085
Променлива лихва	-	-	7 708	-	-	-	7 708
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Задължения по лизинг	924	1 974	8 104	9 129	21 381	-	41 512
Фиксирана лихва	311	622	2 672	2 405	1 077	-	7 087
Променлива лихва	613	1 352	5 432	6 724	20 304	-	34 425
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни пасиви	12 629 809	31 995	81 049	9 129	21 381	23 055	12 796 418
Фиксирана лихва	47 974	20 698	59 128	2 405	1 077	-	131 282
Променлива лихва	12 581 835	11 297	21 921	6 724	20 304	-	12 642 081
Без лихва	-	-	-	-	-	23 055	23 055

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2018

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	35 869	-	-	-	-	3 174 470	3 210 339
Фиксирана лихва	17 288	-	-	-	-	-	17 288
Променлива лихва	18 581	-	-	-	-	-	18 581
Без лихва	-	-	-	-	-	3 174 470	3 174 470
Финансови активи държани за търгуване	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	-	48 988
Фиксирана лихва	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	-	48 988
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	3 176	6 020	2 429	-	-	3 255	14 880
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 176	6 020	2 429	-	-	-	11 625
Без лихва	-	-	-	-	-	3 255	3 255
Кредити и вземания от банки	78 896	99 713	167 253	1 576 751	-	-	1 922 613
Фиксирана лихва	75 765	99 713	167 253	1 576 751	-	-	1 919 482
Променлива лихва	3 131	-	-	-	-	-	3 131
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	7 377 980	5 260	21 331	8 212	67 362	-	7 480 145
Фиксирана лихва	3 193	5 260	21 331	8 212	67 362	-	105 358
Променлива лихва	7 374 787	-	-	-	-	-	7 374 787
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции в ценни книжа	16 693	304 816	-	158 842	763 489	15 219	1 259 059
Фиксирана лихва	13 694	131 450	-	158 842	763 489	-	1 067 475
Променлива лихва	2 999	173 366	-	-	-	-	176 365
Без лихва	-	-	-	-	-	15 219	15 219
Общо лихвочувствителни активи	7 523 418	417 814	192 783	1 752 943	856 122	3 192 944	13 936 024
Фиксирана лихва	120 744	238 428	190 354	1 752 943	856 122	-	3 158 591
Променлива лихва	7 402 674	179 386	2 429	-	-	-	7 584 489
Без лихва	-	-	-	-	-	3 192 944	3 192 944
Депозити от банки	447	-	-	-	-	7 547	7 994
Фиксирана лихва	374	-	-	-	-	-	374
Променлива лихва	73	-	-	-	-	-	73
Без лихва	-	-	-	-	-	7 547	7 547
Деривативни финансови инструменти	3 917	2 107	4 695	-	-	16 718	27 437
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 917	2 107	4 695	-	-	-	10 719
Без лихва	-	-	-	-	-	16 718	16 718
Депозити от клиенти	9 432 791	700 574	1 386 690	8 616	15 299	8 198	11 552 168
Фиксирана лихва	1 547 188	700 574	1 386 690	8 616	15 299	-	3 658 367
Променлива лихва	7 885 603	-	-	-	-	-	7 885 603
Без лихва	-	-	-	-	-	8 198	8 198
Кредити от финансови институции	-	11 129	-	-	-	-	11 129
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	11 129	-	-	-	-	11 129
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни пасиви	9 437 155	713 810	1 391 385	8 616	15 299	32 463	11 598 728
Фиксирана лихва	1 547 562	700 574	1 386 690	8 616	15 299	-	3 658 741
Променлива лихва	7 889 593	13 236	4 695	-	-	-	7 907 524
Без лихва	-	-	-	-	-	32 463	32 463

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии – 200 базисни точки изменение за капитала и 100 базисни точки изменение за печалбата и загубата. Промяната в лихвените равнища към датата на отчета би увеличила (намалила) капитала и печалбите и загубите със сумите в долната таблица. При този анализ се приема, че всички останали променливи и в частност валутните курсове остават непроменени.

	Печалба или загуба		Капитал	
	100 бр увеличение	100 бр намаление	200 бр увеличение	200 бр намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
31 декември 2019				
Към 31 декември	(24 651)	24 651	(103 114)	103 114
Средна за периода	(33 788)	33 788	(107 054)	107 054
Максимална за периода	(24 651)	42 472	(85 285)	128 100
Минимална за периода	(42 472)	24 651	(128 100)	85 285
31 декември 2018				
Към 31 декември	(22 172)	22 172	(55 061)	55 061
Средна за периода	(4 444)	4 444	(38 647)	38 647
Максимална за периода	5 988	22 172	(23 590)	55 061
Минимална за периода	(22 172)	(5 988)	(55 061)	23 590

(2) *Валутен риск*

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открити валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2019 и 2018 година са както следва:

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	5	34
Средна за периода	28	29
Максимална за периода	67	125
Минимална за периода	5	1

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК ЕАД управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Банката. Основната дейност на Банката по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажменти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска Банката разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Значително увеличение на кредитния риск

Банката извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Банката изчислява коректива за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

(1) Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Банката използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежоготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Банката са разработени, като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Банката използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска“, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/проvizии.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Банката в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, трудов стаж и банкова история за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрението на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;
- Бизнес клиенти в банкирането на дребно (стандартни МСП);
- Корпоративни клиенти - нестандартни малки и средни предприятия (нестандартни МСП) и корпоративни фирмени клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основана на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Банката прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модели за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модели)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на

действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Банката. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Банката предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел, поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент „общини”, сегмент „предприятия от публичния сектор” и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент „специализирано финансиране”.

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(2) *Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)*

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели и други исторически данни и се коригират така, че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е. излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата

на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Банката използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Банката използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Банката измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Банката да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Банката на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти Банката измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Банката не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Банката узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Банката очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взема предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към малки и средни предприятия;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия за индивидуално значим.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението по отношение на финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (заем без право на регрес в някои юрисдикции, кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Банката следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Банката по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажименти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажименти или са гарантирани.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Централни банки	1 154 794	2 709 168
Други банки	2 225 229	1 957 363
Общо	3 380 023	4 666 531
Концентрация по региони		
Европа	3 370 953	4 656 070
Америка	8 149	10 225
Азия	906	236
Австралия	15	-
Общо	3 380 023	4 666 531

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	2 412 331	2 151 703
Други потребителски кредити	2 875 782	2 521 132
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	232 783	222 157
Строителство	165 565	139 361
Финанси, кредит и застраховки	45 273	27 808
Хотели и обществено хранене	296 723	220 520
Промисленост	934 321	838 748
Операции с недвижимо имущество	375 329	460 513
Бюджетни предприятия	2 936	1 932
Търговия и услуги	674 755	632 765
Транспорт и съобщения	80 374	101 593
Други индустриални сектори	202 361	161 913
Общо	8 298 533	7 480 145
Концентрация по региони		
Европа	8 284 278	7 467 645
Северна Америка	5 958	5 467
Азия	5 040	3 689
Африка	2 841	2 902
Австралия	341	365
Южна Америка	75	77
Общо	8 298 533	7 480 145

Инвестиции в ценни книжа

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2019	31-декември-2018
Концентрация по сектори		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 633 434	1 067 476
Капиталови инструменти	18 136	14 929
 <i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	284	289
Държавни дългови ценни книжа	-	2 999
Корпоративни дългови ценни книжа	174 164	173 366
Общо	1 826 018	1 259 059
 Концентрация по региони		
Европа	1 666 815	1 251 982
Северна Америка	159 203	7 077
Общо	1 826 018	1 259 059

Балансовата стойност на финансовите активи на Банката по справедлива стойност през печалбата или загубата (FVTPL) най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Банка ДСК ЕАД диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	52 301	46 503
Други потребителски кредити	251 297	229 324
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	67 704	54 027
Строителство	187 030	192 489
Финанси, кредит и застраховки	66 521	60 070
Хотели и обществено хранене	46 141	15 832
Промисленост	531 675	464 864
Операции с недвижимо имущество	36 698	71 613
Бюджетни предприятия	4 844	77
Търговия и услуги	413 588	347 342
Транспорт и съобщения	36 004	36 463
Други индустриални сектори	90 808	99 735
Общо	1 784 611	1 618 339
Концентрация по региони		
Европа	1 779 924	1 618 067
Северна Америка	1 816	24
Азия	1 241	209
Африка	1 599	35
Океания	24	-
Южна Америка	7	4
Общо	1 784 611	1 618 339

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

В следващите няколко таблици е представен анализ на кредитната експозиция на Банката по видове експозиции, вътрешен рейтинг и фаза, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажименти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума.

В таблиците по-долу е представено разпределението на вземанията по амортизирана стойност по фази в съответствие с МСФО 9 и по вътрешен кредитен рейтинг, който Банката използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск. За част от продуктите в сегменти, извън сегмента на корпоративните клиенти, предстои Банката да въведе нови модели за текущо наблюдение, които предстои да се валидират, преди да се приеме, че могат да се ползват за определяне на наличие или липса на завишен риск спрямо момента на отпускане на вземането.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

31-декември-2019				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 380 479	-	-	3 380 479
Общо брутна балансова стойност	3 380 479	-	-	3 380 479
Обезценки	(456)	-	-	(456)
Балансова стойност	3 380 023	-	-	3 380 023

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 666 928	-	-	4 666 928
Общо брутна балансова стойност	4 666 928	-	-	4 666 928
Обезценки	(397)	-	-	(397)
Балансова стойност	4 666 531	-	-	4 666 531

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 560 788	55 758	-	3 616 546
Степени 4-6: Умерен риск	2 995 682	37 442	-	3 033 124
Степени 7-8: Завишен риск	864 912	169 668	-	1 034 580
Степен 9: Висок риск	9 970	188 884	-	198 854
Степен 10: В неизпълнение	-	-	692 803	692 803
Общини, ППС	8 144	-	865	9 009
Без оценка	269 841	9 974	-	279 815
Общо брутна балансова стойност	7 709 337	461 726	693 668	8 864 731
Обезценки	(91 329)	(39 437)	(435 432)	(566 198)
Балансова стойност	7 618 008	422 289	258 236	8 298 533

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 408 472	29 299	-	3 437 771
Степени 4-6: Умерен риск	2 313 563	103 136	-	2 416 699
Степени 7-8: Завишен риск	1 064 898	202 711	-	1 267 609
Степен 9: Висок риск	10 913	127 202	-	138 115
Степен 10: В неизпълнение	-	-	782 635	782 635
Общини, ППС	7 018	-	981	7 999
Без оценка	41 955	3 153	-	45 108
Общо брутна балансова стойност	6 846 819	465 501	783 616	8 095 936
Обезценки	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)
Балансова стойност	6 744 835	424 119	311 191	7 480 145

Инвестиции в ценни книжа

31-декември-2019				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от	целия	целия живот	
	12 месеца	живот на	на актива	
		актива		
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 651 570	-	-	1 651 570
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	174 448	-	-	174 448
Общо балансова стойност	1 826 018	-	-	1 826 018
Обезценки	(859)	-	-	(859)

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия живот	
	месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 082 405	-	-	1 082 405
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	176 654	-	-	176 654
Общо балансова стойност	1 259 059	-	-	1 259 059
Обезценки	(1 136)	-	-	(1 136)

Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	720 484	10 983	-	731 467
Степени 4-6: Умерен риск	601 496	1 933	-	603 429
Степени 7-8: Завишен риск	291 195	2 086	-	293 281
Степен 9: Висок риск	3 139	8 428	-	11 567
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 594	9 594
Общини, ППС	472	-	-	472
Без оценка	134 713	88	-	134 801
Общо експозиция	1 751 499	23 518	9 594	1 784 611
Провизии	(23 395)	(1 344)	(2 072)	(26 811)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	877 810	10 434	-	888 244
Степени 4-6: Умерен риск	447 005	2 910	-	449 915
Степени 7-8: Завишен риск	166 621	2 245	-	168 866
Степен 9: Висок риск	11 539	1 574	-	13 113
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 271	9 271
Общини, ППС	770	-	-	770
Без оценка	88 160	-	-	88 160
Общо експозиция	1 591 905	17 163	9 271	1 618 339
Провизии	(12 233)	(356)	(2 580)	(15 169)

Следващите таблици обобщават информацията за загубата от обезценка към края на годината по видове експозиции.

Обезценка и провизии по класове експозиции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(456)	(397)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(566 198)	(615 791)
Дългови инвестиционни ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(859)	(1 136)
Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции	(26 811)	(15 169)
Общо	(594 324)	(632 493)

Обезценка на кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	Общо
	кредитна загуба за	кредитна	кредитна	
	период от 12	загуба за	загуба за	
	месеца	целия	целия	
		живот на	живот на	
		актива	актива	
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)
Промени				
Нови финансови активи - придобити или закупени	(456)	-	-	(456)
Погасени финансови активи	397	-	-	397
Обезценка към 31 декември 2019	(456)	-	-	(456)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(782)	-	-	(782)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	385	-	-	385
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

Обезценка на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)
Промени				
Преход към фаза 1	(9 516)	6 613	2 903	-
Преход към фаза 2	4 437	(20 574)	16 137	-
Преход към фаза 3	1 236	9 295	(10 531)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(16 643)	(15 396)	(150 117)	(182 156)
Намаление поради промяна на кредитния риск	41 277	21 625	65 821	128 723
Отписани вземания	-	-	67 314	67 314
Нови финансови активи - придобити или закупени	(31 413)	(6 315)	(20 669)	(58 397)
Погасени финансови активи	21 277	6 697	66 135	94 109
Обезценка към 31 декември 2019	(91 329)	(39 437)	(435 432)	(566 198)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(91 002)	(28 418)	(483 126)	(602 546)
Промени				
Преход към фаза 1	(5 036)	3 269	1 767	-
Преход към фаза 2	3 318	(21 786)	18 468	-
Преход към фаза 3	1 368	11 783	(13 151)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(15 100)	(75 029)	(90 129)
Намаление поради промяна на кредитния риск	12 186	11 820	-	24 006
Отписани вземания	-	-	64 403	64 403
Нови финансови активи - придобити или закупени	(40 389)	(7 061)	(20 097)	(67 547)
Погасени финансови активи	17 571	4 111	34 340	56 022
Обезценка към 31 декември 2018	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)

Обезценка на дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	(49)	-	-	(49)
Намаление поради промяна на кредитния риск	408	-	-	408
Нови финансови активи - придобити или закупени	(244)	-	-	(244)
Погасени финансови активи	162	-	-	162
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(1 345)	-	-	(1 345)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	209	-	-	209
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)

Провизии по кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2018	(12 233)	(356)	(2 580)	(15 169)
Промени				
Преход към фаза 1	(226)	86	140	-
Преход към фаза 2	147	(155)	8	-
Преход към фаза 3	13	10	(23)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(7 520)	(884)	(771)	(9 175)
Намаление поради промяна на кредитния риск	3 414	106	1 003	4 523
Нови финансови активи - придобити или закупени	(10 087)	(259)	(74)	(10 420)
Погасени финансови активи	3 097	108	225	3 430
Провизии към 31 декември 2019	(23 395)	(1 344)	(2 072)	(26 811)

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2017	(17 163)	(446)	(2 624)	(20 233)
Промени				
Преход към фаза 1	(133)	72	61	-
Преход към фаза 2	118	(218)	100	-
Преход към фаза 3	8	(10)	2	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(2)	(362)	(364)
Намаление поради промяна на кредитния риск	6 049	320	-	6 369
Нови финансови активи - придобити или закупени	(5 286)	(168)	(103)	(5 557)
Погасени финансови активи	4 174	96	346	4 616
Провизии към 31 декември 2018	(12 233)	(356)	(2 580)	(15 169)

Информация за значителните промени през периода в брутната балансова стойност на финансовите активи, на които се дължат промените в загубата от обезценка, е представена в таблиците по-долу:

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	4 666 928	-	-	4 666 928
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	22 803	-	-	22 803
Намаления поради промяна на кредитния риск	(1 585 708)	-	-	(1 585 708)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 199 131	-	-	2 199 131
Погасени финансови активи	(1 922 675)	-	-	(1 922 675)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	3 380 479	-	-	3 380 479
Обезценка към 31 декември 2019	(456)	-	-	(456)

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия	
	месеца	живот на	живот на	
		актива	актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	2 906 581	-	-	2 906 581
Промени				
Увеличения поради промяна на кредитния риск	1 760 347	-	-	1 760 347
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	4 666 928	-	-	4 666 928
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2019				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия	целия живот	
	месеца	живот на	на актива	
		актива		
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	6 846 819	465 501	783 616	8 095 936
Промени				
Преход към фаза 1	142 176	(133 887)	(8 289)	-
Преход към фаза 2	(193 107)	236 174	(43 067)	-
Преход към фаза 3	(59 882)	(65 035)	124 917	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	317 725	4 950	21 266	343 941
Намаление поради промяна на кредитния риск	(755 055)	(56 685)	(32 365)	(844 105)
Отписани вземания	-	-	(67 314)	(67 314)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 489 212	66 581	43 327	2 599 120
Погасени финансови активи	(1 078 551)	(55 873)	(128 423)	(1 262 847)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	7 709 337	461 726	693 668	8 864 731
Обезценка към 31 декември 2019	(91 329)	(39 437)	(435 432)	(566 198)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	6 221 264	319 893	854 986	7 396 143
Промени				
Преход към фаза 1	64 158	(58 827)	(5 331)	-
Преход към фаза 2	(202 689)	294 318	(91 629)	-
Преход към фаза 3	(79 896)	(90 124)	170 020	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(331 083)	(32 540)	(42 281)	(405 904)
Отписани вземания	-	-	(64 403)	(64 403)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 195 364	73 015	41 460	2 309 839
Погасени финансови активи	(1 020 299)	(40 234)	(79 206)	(1 139 739)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	6 846 819	465 501	783 616	8 095 936
Обезценка към 31 декември 2018	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)

Дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2018	1 067 476	-	-	1 067 476
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	24 399	-	-	24 399
Намаление поради промяна на кредитния риск	(6 879)	-	-	(6 879)
Нови финансови активи закупени или придобити	693 582	-	-	693 582
Погасени финансови активи	(145 144)	-	-	(145 144)
Балансова стойност към 31 декември 2019	1 633 434	-	-	1 633 434
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
Балансова експозиция към 31 декември 2017	1 153 065	-	-	1 153 065
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	(85 589)	-	-	(85 589)
Балансова стойност към 31 декември 2018	1 067 476	-	-	1 067 476
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)

В хиляди лева

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2019			
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	1 591 905	17 163	9 271	1 618 339
Промени в размера на поетия ангажимент	-	-	-	
Преход към фаза 1	4 934	(4 396)	(538)	-
Преход към фаза 2	(9 539)	9 576	(37)	-
Преход към фаза 3	(1 297)	(207)	1 504	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	222 878	8 371	3 634	234 883
Намаление поради промяна на кредитния риск	(392 471)	(7 184)	(3 848)	(403 503)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	699 694	5 919	406	706 019
Погасени финансови активи	(364 605)	(5 724)	(798)	(371 127)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	1 751 499	23 518	9 594	1 784 611
Провизии към 31 декември 2019	(23 395)	(1 344)	(2 072)	(26 811)

В хиляди лева

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2017	1 531 085	15 255	12 294	1 558 634
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	3 137	(2 703)	(434)	-
Преход към фаза 2	(6 818)	7 068	(250)	-
Преход към фаза 3	(1 074)	4	1 070	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	288	81	254	623
Намаление поради промяна на кредитния риск	(252 316)	(7 023)	(314)	(259 653)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	629 555	9 503	514	639 572
Погасени финансови активи	(311 952)	(5 022)	(3 863)	(320 837)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	1 591 905	17 163	9 271	1 618 339
Провизии към 31 декември 2018	(12 233)	(356)	(2 580)	(15 169)

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	8 304 562	(203 029)	7 483 070	(218 310)
31-60 дни	81 629	(20 864)	81 555	(20 874)
61-90 дни	57 978	(19 154)	61 535	(18 793)
91-180 дни	43 834	(18 511)	39 309	(20 206)
Над 181 дни	376 728	(304 640)	430 467	(337 608)
Общо	8 864 731	(566 198)	8 095 936	(615 791)

Като резултат от дейностите на Банката по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Балансовата стойност на модифицираните кредити към 31 декември 2019 г. е 62 793 хил. лв., а към 31 декември 2018 г. е 74 393 хил. лв.

Ипотечно кредитиране

Банката държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Банката следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	556 287	(3 259)	464 481	(1 672)
51-70%	765 489	(4 621)	680 775	(2 918)
71-90%	918 611	(5 368)	749 136	(4 151)
91-100%	45 251	(466)	63 662	(603)
Над 100%	50 145	(1 794)	67 773	(1 854)
Общо	2 335 783	(15 508)	2 025 827	(11 198)

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	40 027	(14 208)	36 992	(7 376)
51-70%	39 773	(15 589)	43 837	(9 522)
71-90%	36 156	(16 482)	42 834	(12 718)
91-100%	12 338	(6 676)	19 284	(6 874)
Над 100%	147 753	(131 036)	173 259	(142 642)
Общо	276 047	(183 991)	316 206	(179 132)

Кредитни ангажименти по ипотечни кредити

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	Размер на ангажимента	Провизии	Размер на ангажимента	Провизии
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	2 671	10	2 510	5
51-70%	8 328	27	8 272	21
71-90%	5 090	16	5 905	16
91-100%	983	3	914	4
Над 100%	35 229	244	28 902	230
Общо	52 301	300	46 503	276

Активи, придобити от обезпечение

През 2019 г. Банката е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 1 523 хил. лв. (2018 г.: 1 319 хил. лв.). Политиката на Банката е да реализира своевременно обезпечението.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу необезпечени и обезпечени кредити и вземания, от банки и други клиенти, по справедлива стойност определена съгласно действаща политика на Банката до размера на кредитите, както и размера на кредитите предоставени от Банката без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	3 175 316	2 980 203
Парично обезпечение	23 389	14 626
Държавни ценни книжа	1 951 879	1 586 075
Други обезпечения*	3 652 739	4 119 881
Без обезпечение	3 441 887	4 062 079
Общо	12 245 210	12 762 864

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо - сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо - сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо – сделки

	31-декември-2019		31-декември-2018	
	балансова стойност	стойност на обезпечение	балансова стойност	стойност на обезпечение
<i>В хиляди лева</i>				
Вземания от банки	<u>1 970 759</u>	<u>1 999 701</u>	<u>1 586 075</u>	<u>1 610 685</u>
Общо	<u><u>1 970 759</u></u>	<u><u>1 999 701</u></u>	<u><u>1 586 075</u></u>	<u><u>1 610 685</u></u>

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банката и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Банката има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества на Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банката разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2019 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Банката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г.

През 2019 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката.

(д) **Управление на капитала**

Регулаторните изисквания за капитал на Банката се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) *Регулаторен капитал*

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;

Банката изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 11.88%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 14.25%.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	Базел III 2019	Базел III 2018
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред	2 608 224	1 157 537
<i>Базов собствен капитал от първи ред</i>	2 608 224	1 157 537
<i>Допълнителен капитал от първи ред</i>	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	<u>2 608 224</u>	<u>1 157 537</u>
Капиталово изискване за кредитен риск	706 486	513 281
Капиталово изискване за пазарен риск	4 008	3 581
Капиталово изискване за операционен риск	53 223	46 935
Общо капиталово изискване	<u>763 717</u>	<u>563 797</u>
Излишък на общия капитал	1 844 507	593 740
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	27,32%	16,42%
Отношение на обща капиталова адекватност	27,32%	16,42%

Политиката на Банката по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за

задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банката кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка, Банката поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба Българска народна банка въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2019 г. буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Банката поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. От началото на четвъртото тримесечие на 2019 г. БНБ променя нивото на антицикличния капиталов буфер от 0% на 0.5%. Специфичният за Банката антицикличен капиталов буфер към 31 декември 2019 г. е 0.49%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, която БНБ е изчислила за 2019 г. на 0.75% от общите рискови експозиции на Банката.

Съгласно съвместно решение на Българска народна банка и Централната банка на Унгария, Банката следва да поддържа допълнително капиталово изискване в размер на 1.12% за 2019 г. (1.38% за 2018 г.) в резултат на извършен надзорен преглед и оценка.

(е) Определяне на справедливи стойности

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2) Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на

техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За капиталовите инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени (Ниво 3), Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване.

Банката има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по модели на оценка.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
31-декември-2019				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	183 413	-	-	183 413
Деривативни финансови инструменти	-	20 111	-	20 111
Инвестиции в ценни книжа	1 807 598	284	18 136	1 826 018
Общо	1 991 011	20 395	18 136	2 029 542
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	32 891	-	32 891
Общо	-	32 891	-	32 891
31-декември-2018				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	48 988	-	-	48 988
Деривативни финансови инструменти	-	14 880	-	14 880
Инвестиции в ценни книжа	1 240 841	3 289	14 929	1 259 059
Общо	1 289 829	18 169	14 929	1 322 927
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	405	27 032	-	27 437
Общо	405	27 032	-	27 437

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Към 31 декември 2019 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	586 330	1 182 743	-	1 769 073	1 769 073
Кредити и вземания от банки	-	2 197 280	-	2 197 280	2 197 280
Кредити и вземания от клиенти	-	-	8 376 122	8 376 122	8 298 533
Пасиви					
Депозити от банки	-	10 159	-	10 159	10 159
Депозити от клиенти	-	12 673 076	-	12 673 076	12 673 063
Кредити от банки и финансови институции	-	38 793	-	38 793	38 793
Задължения по лизинг	-	41 512	-	41 512	41 512

Към 31 декември 2018 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	466 421	2 743 918	-	3 210 339	3 210 339
Кредити и вземания от банки	-	1 922 316	-	1 922 316	1 922 613
Кредити и вземания от клиенти	-	-	7 561 400	7 561 400	7 480 145
Пасиви					
Депозити от банки	-	7 994	-	7 994	7 994
Кредити от финансови институции	-	11 129	-	11 129	11 129
Депозити от клиенти	-	11 552 212	-	11 552 212	11 552 168

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

5. Нетен доход от лихви

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	17 581	8 347
Кредити и вземания от клиенти	406 229	400 957
Инвестиции в ценни книжа	20 831	20 735
Депозити от банки (отрицателни лихви)	852	414
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	4 560	989
Общо	450 053	431 442
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(5 995)	(5 474)
Депозити от клиенти	(3 734)	(3 684)
Кредити от банки и финансови институции	(12)	(6)
Задължения по лизинг	(305)	-
Инвестиции в ценни книжа (отрицателни лихви)	(34)	(3)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(2 687)	(3 236)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	(105)	(55)
Общо	(12 872)	(12 458)
Нетен доход от лихви	437 181	418 984

6. Нетен доход от такси и комисиони

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
Разплащателни операции	56 556	50 740
Кредитни сделки	16 222	15 363
Депозитни сделки	59 189	60 508
Други	17 310	14 307
	<u>149 277</u>	<u>140 918</u>
<i>в чуждестранна валута</i>		
Разплащателни операции	29 224	25 347
Кредитни сделки	5 438	4 732
Депозитни сделки	2 781	2 940
Други	3 126	3 260
	<u>40 569</u>	<u>36 279</u>
Общо	189 846	177 197
Разходи за такси и комисиони		
<i>в български лева</i>	(22 056)	(10 238)
<i>в чуждестранна валута</i>	(5 273)	(5 315)
Общо	<u>(27 329)</u>	<u>(15 553)</u>
Нетни приходи от такси и комисиони	<u>162 517</u>	<u>161 644</u>

7. Нетни доходи от търговия

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетен лихвен доход от търговия	(8 468)	1 903
Нетен доход от преценка на валутни деривативи	10 398	41 366
Нетен доход от преценка на деривативи различни от валутни	1 102	545
Търговия и преценка на ценни книжа	(450)	(4 602)
Валутна търговия	7 541	17 467
Нетни печалби от неефективност на хеджиране	273	170
	<u>10 396</u>	<u>56 849</u>
Общо	<u>10 396</u>	<u>56 849</u>

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба/(Загуба) от хеджирани активи	14 683	(677)
Печалба/(Загуба) от хеджиращи инструменти	<u>(14 410)</u>	<u>847</u>
Неефективност призната директно в отчета за приходи и разходи	<u>273</u>	<u>170</u>

Ефектът от преценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни (загуби)/печалби от валутна преценка в отчета за печалбата или загубата.

8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	5 911	(4 181)
Капиталови инструменти	<u>(5)</u>	<u>(4)</u>
Общо	<u>5 906</u>	<u>(4 185)</u>

9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Отписване на финансови активи	3 014	3 226
Продажба на финансови активи	<u>4 561</u>	<u>8 999</u>
Общо	<u>7 575</u>	<u>12 225</u>

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

10. Други оперативни приходи, нетно

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни приходи от ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Държавни ценни книжа	68	(232)
Капиталови инвестиции	-	288
Приходи от дивиденди	59	174
Приходи от наеми	1 441	1 560
Приходи от картови оператори	1 481	-
Нетна печалба от освобождаване от нефинансови активи	545	950
Приходи от предоставени други услуги	1 115	-
Други	1 008	1 862
Общо	5 717	4 602

11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни (загуби)/печалби от обезценка на депозити в банки и кредити на банки	(59)	385
Нетни (загуби) от обезценка на кредити	(17 721)	(77 648)
Нетни (загуби) от обезценка на други вземания	(1 381)	(794)
Нетни печалби от обезценка на финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	277	216
Общо	(18 884)	(77 841)

12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни печалби/(загуби) от обезценка на ДМА	24	(11 048)
Нетни (загуби) от обезценка на придобити обезпечения	(3 696)	(6 008)
Нетни (загуби) от обезценка на дъщерни предприятия	(6 116)	-
Общо	(9 788)	(17 056)

13. Разходи за персонала

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Трудови възнаграждения	96 509	88 081
Осигурителни и социални разходи	25 404	23 007
Други	1 709	1 734
Общо	123 622	112 822

Средният списъчен брой персонал в Банката за 2019 година е 4 237, а за 2018 година – 4 198.

14. Разходи за амортизация

		2019	2018
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Активи с право на ползване	22	10 640	-
Дълготрайни материални активи	23	19 880	19 460
Дълготрайни нематериални активи	24	14 209	12 703
Общо		44 729	32 163

15. Други разходи

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за услуги	88 550	86 790
Вноски към гаранционни фондове	35 312	37 293
Разходи за материали	14 212	11 534
Разходи за оперативен лизинг на сгради и транспортни средства	-	7 368
Разходи свързани с краткосрочен лизинг	3 848	-
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	206	-
Други разходи	5 236	2 897
Общо	147 364	145 882

Договорените суми за възнаграждения на одиторите за 2019 г. включват независим финансов одит в размер на 652 хил. лв. и договорени процедури, изисквани по закон в размер на 55 хил. лв. (2018 г.: съответно 528 хил. лв. и 55 хил. лв.).

По някои от потенциалните условни задължения на Банката са начислени провизии в счетоводните отчети, тъй като ръководството отчита вероятност изхода от правните искове да не бъде в полза на Банката.

16. Разход за данък върху печалбата

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(30 590)	(22 250)
Разход за текущ данък свързан с първоначално прилагане на МСФО 9	-	(891)
(Разход)/приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	3 168	(1 027)
Общо	(27 422)	(24 168)

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	273 297	241 346
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(27 330)	(24 135)
Данък върху постоянни данъчни разлики	(92)	(33)
Разход за данък върху печалбата	(27 422)	(24 168)
Ефективна данъчна ставка	10,03%	10,01%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2019 г. и 2018 г.

17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса		
в лева	525 627	410 138
в чуждестранна валута	60 703	56 283
Разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти		
в лева	1 140 555	2 705 511
в чуждестранна валута	42 188	38 407
Общо	1 769 073	3 210 339

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банката в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 935 565 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 894 196 хил. лв. към 31 декември 2018 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флукутации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2019 г. – 2 642 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK и HUF с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 12 806 хил. лв.

Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2019 г. 2 504 хил. лв.

Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2018 г. 670 хил. лв.

18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	13 255	12 809
Български ДЦК във валута	139 781	10 299
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	<u>30 377</u>	<u>25 880</u>
Общо	<u><u>183 413</u></u>	<u><u>48 988</u></u>

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2019 г. от деноминирани в BGN книжа е между 0.30% и 5.00%, а за деноминирани в EUR – между 1.875% и 5.75%.

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR и USD, като лихвеният доход към 31 декември 2019 г. от деноминирани в EUR книжа е между 1.00% и 3.875%, а за деноминирани в USD – между 4.375% и 6.625%.

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2019

	Балансова стойност актив	стойност пасив	Условна стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	9 979	7 754	973 152
Договори за обмяна на валута	3 030	4 235	1 409 644
Общо	13 009	11 989	2 382 796
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	-	14 918	392 639
Договори за обмяна на валута	7 102	5 984	1 585 939
Общо	7 102	20 902	1 978 578
Общо деривативни финансови инструменти	20 111	32 891	4 361 374

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2018

	Балансова стойност актив	стойност пасив	Условна стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	6 765	5 376	627 225
Договори за обмяна на валута	3 255	1 832	923 816
Капиталови суапове	45	634	15 323
Общо	10 065	7 842	1 566 364
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	4 815	5 114	389 531
Договори за обмяна на валута	-	14 481	1 604 990
Общо	4 815	19 595	1 994 521
Общо деривативни финансови инструменти	14 880	27 437	3 560 885

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 1 974 хил. лв., пасив 20 929 хил. лв., условна стойност 760 783 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 8 283 хил. лв., пасив 7 995 хил. лв., условна стойност 2 150 500 хил. лв.;
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с Банка ОТП – актив 1 288 хил. лв., пасив 3 686 хил. лв., условна стойност 303 801 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с Банка ОТП - актив 1 312 хил. лв., пасив 586 хил. лв., условна стойност 397 261 хил. лв.;
- Капиталови суапове с Банка ОТП - актив 45 хил. лв., пасив 448 хил. лв., условна стойност 8 027 хил. лв.;
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращият инструмент	Балансова стойност на хеджиращият инструмент към 31 декември 2019		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината 2019
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	397 860	-	(14 918)	(14 410)
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен суап	Валутен риск	2 151 413	1 118	-	10 703

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращият инструмент	Балансова стойност на хеджиращият инструмент към 31 декември 2018		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината 2018
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	389 531	-	(299)	(678)
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен суап	Валутен риск	1 564 664	-	(14 481)	(12 966)

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2019		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2019		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	435 390	-	13 960	-	Облигация
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен риск	1 559 539	-	-	(6 595)	Репо

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2019		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2018		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	409 078	-	3 448	(4 172)	Облигация
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен риск	1 575 465	-	11 886	-	Репо

19. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	-	9 999
в чуждестранна валута	203 114	323 805
Блокирани средства при чуждестранни кореспонденти	391	3 131
Предоставени кредити	23 472	-
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	1 970 759	1 586 075
Обезценка	<u>(456)</u>	<u>(397)</u>
Общо	<u>2 197 280</u>	<u>1 922 613</u>

(б) Географски анализ

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	23 354	29 485
Чуждестранни банки	<u>2 173 926</u>	<u>1 893 128</u>
Общо	<u>2 197 280</u>	<u>1 922 613</u>

Банка ДСК ЕАД закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Repo сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF са на обща стойност 1 950 100 хил. лв., с оригинален срок от две години. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от (-0.25)% до 0.7145%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие от 100%;
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 391 хил. лв.
- Дългосрочен депозит в Банка ОТП деноминиран в EUR на стойност 194 955 хил. лв. с оригинален срок от две години и падеж февруари 2021 г. Лихвеният процент по сделката е (-0.418)%;
- При покупката на Експресбанк АД, Банка ДСК придобива чрез заместване подчинен срочен дълг деноминиран в EUR в размер на 12 000 хил. евро. Към 31 декември 2019 г. балансовата стойност на кредита е 23 354 хил. лв. с лихвен процент 2.468%.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Repo сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF на обща стойност 1 576 751 хил. лв., с оригинален срок от 16 до 23 месеца и падеж между март и октомври 2020 г. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от 0.6338% до 1.0401%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие 100%;

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 334 хил. лв.

20. Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		
в български лева		
вземания по потребителски кредити	3 022 036	2 681 637
вземания по жилищни и ипотечни кредити	2 336 111	1 991 597
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	60 468	95 806
вземания по жилищни и ипотечни кредити	275 719	350 436
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	1 038 643	928 576
вземания по инвестиционни кредити	704 298	681 846
търговски факторинг	29 091	18 843
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	441 607	401 541
вземания по инвестиционни кредити	912 218	924 695
търговски факторинг	41 694	19 672
Бюджетни предприятия		
в български лева	1 981	306
в чуждестранна валута	865	981
Обезценка	(566 198)	(615 791)
Общо	8 298 533	7 480 145

Обезценка за несъбираемост на кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	615 791	602 546
Нетна промяна за годината в отчета за печалбата или загубата	17 721	77 648
Намаление	(67 314)	(64 403)
Салдо към 31 декември	566 198	615 791

Лихвените проценти за вземания по кредити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 1.45% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.75% до 16.00%; вземания от бюджета от 0.33% до 2.70%.

В съответствие с приетата политика от Банката за продажба на проблемни кредити през 2019 година на ОТП Факторинг България са продадени кредити с отчетна стойност в размер на 48 227 хил. лв. и начислени по тях обезценки в размер на 37 504 хил. лв. Приходите на Банка ДСК по

сделките за продажба на кредити на ОТП Факторинг България са 1 054 хил. лв. На фирми извън Банковата група са продадени кредити с отчетна стойност в размер на 9 179 хил. лв. и начислени по тях обезценки в размер на 9 179 хил. лв.

Отписванията за сметка на обезценки, включително при продажба на кредити на трети лица, отчетени през 2019 година възлизат общо на 21 111 хил. лв., като от тях 14 416 хил. лв. с частично прекратяване на балансовото отчитане.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 7 085 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 2 000 хил. лв., отпусната на 7 август 2015 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4%. Усвоената сума към датата на отчета е 2 000 хил. лв.;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в EUR, в размер на 17 128 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4.2%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 7 085 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 2 000 хил. лв., отпусната на 7 август 2015 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4%. Усвоената сума към датата на отчета е 2 000 хил. лв.;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в EUR, в размер на 17 128 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4.2%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена.

21. **Инвестиции в ценни книжа**

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	18 136	14 929
Държавни дългови ценни книжа	1 634 293	1 068 612
Обезценка	(859)	(1 136)
Общо инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 651 570	1 082 405
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	284	289
Държавни дългови ценни книжа	-	2 999
Корпоративни дългови ценни книжа	174 164	173 366
Общо инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	174 448	176 654
Общо	1 826 018	1 259 059

Активите на Банка ДСК в инвестиционния портфейл включват инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби и инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Към 31 декември 2019 г. Банката притежава в портфейл ценни книжа оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност 174 164 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.61%.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК притежава в портфейл ценни книжа оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност 173 366 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.681%.

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите: деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.30% до 5.00% и деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.875% до 5.75%. Ценните книжа на чуждестранни емитенти включват държавни облигации деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.30% до 4.625% и държавни облигации деноминирани в USD с лихва в диапазона 3.25% до 6.75%.

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2019 г. в полза на Министерство на финансите, като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет са в размер на 246 476 хил. лв., а блокираните ценни книги по репо-сделки са в размер на 31 068 хил. лв.

22. Активи с право на ползване

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	40 288	1 479	41 767
Състояние на 1 януари 2019	40 288	1 479	41 767
Увеличение от нови договори	8 410	231	8 641
Намаление от изтекли договори	-	-	-
Промени от преценка и модификация	1 500	-	1 500
Състояние към 31 декември 2019	50 198	1 710	51 908
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	-	63	63
Състояние на 1 януари 2019	-	63	63
Начислена през годината	10 091	549	10 640
Отписана поради изтекли договори	-	-	-
Промени от преценка и модификация	(139)	-	(139)
Състояние към 31 декември 2019	9 952	612	10 564
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019	40 246	1 098	41 344

23. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2019

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2018	397 984	79 938	91 176	9 641	578 739
Промени от първоначално прилагане					
МСФО 16 - прекласификация на активи по договори за финансов лизинг	-	-	-	(67)	(67)
Състояние на 1 януари 2019	397 984	79 938	91 176	9 574	578 672
Придобити	-	-	-	27 521	27 521
Излезли от употреба/отписани	(1 362)	(3 960)	(5 582)	(4 134)	(15 038)
Прехвърлени от разходи за придобиване	4 603	11 502	4 119	(20 224)	-
Състояние към 31 декември 2019	401 225	87 480	89 713	12 737	591 155
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2018	124 032	63 959	71 417	1 734	261 142
Промени от първоначално прилагане МСФО 16	-	-	-	(63)	(63)
Състояние на 1 януари 2019	124 032	63 959	71 417	1 671	261 079
Начислена през годината	6 852	6 839	6 107	82	19 880
На излезлите от употреба	(848)	(3 925)	(4 722)		(9 495)
Състояние към 31 декември 2019	130 036	66 873	72 802	1 753	271 464
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2019	271 189	20 607	16 911	10 984	319 691
Към 31 декември 2018	273 952	15 979	19 759	7 907	317 597

Изменение на дълготрайните материални активи през 2018

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2017	369 527	80 963	88 488	15 253	554 231
Придобити	-	-	-	21 441	21 441
Излезли от употреба/отписани	(5 108)	(8 274)	(2 107)	(2 298)	(17 787)
Прехвърлени от разходи за придобиване	12 711	7 249	4 795	(24 755)	-
Ефект от преоценка	20 857	-	-	-	20 857
Ефект от обезценка	(3)	-	-	-	(3)
Състояние към 31 декември 2018	397 984	79 938	91 176	9 641	578 739
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2017	92 152	67 524	66 506	744	226 926
Начислена през годината	6 657	5 621	6 992	190	19 460
На излезлите от употреба	(1 730)	(9 186)	(2 081)	800	(12 197)
Ефект от преоценка	15 903	-	-	-	15 903
Ефект от обезценка	11 050	-	-	-	11 050
Състояние към 31 декември 2018	124 032	63 959	71 417	1 734	261 142
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2018	273 952	15 979	19 759	7 907	317 597
Към 31 декември 2017	277 375	13 439	21 982	14 509	327 305

В „Земи и сгради“ са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 3 264 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 4 467 хил. лв. към 31 декември 2018 г.

В „Други ДМА“ са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 10 888 хил. лв. към 31 декември 2019 г. и 7 723 хил. лв. към 31 декември 2018 г.

Към 31 декември 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 6 743 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 48 534 хил. лв., офис оборудване – в размер на 45 860 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 1 733 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 5 368 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 44 659

хил. лв., офис оборудване – в размер на 42 832 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 1 067 хил. лв.

Справедливата стойност на земи и сгради е определена от външни, независими оценители на имущество, които имат призната професионална квалификация и опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Към 31 декември 2019 година справедливата стойност на земите и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земи и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<p><i>Метод на възстановителна стойност:</i> Методът се базира на разходите за създаване. Стойността на имота се определя като сума от стойността на земята (правото на строеж), с изградените към нея сгради, съоръжения и инфраструктура. Земята се оценява чрез метода на пазарни аналози с коригиране на сравними пазарни цени. Делът на земята в общата стойност на имота зависи от местоположението, възможното и действително застрояване, и от овехтяването на сградния фонд. Новата инвестиционна стойност на сградите се изчислява чрез корекция на обичайните производствени разходи за единица площ с коефициенти за: физическо стареене; отстранени строителни недостатъци и повреди; функционално износване; икономическо обезценяване/надценяване; добавки за луксозност.</p> <p><i>Метод на капитализиране на дохода:</i> Справедливата стойност се определя от способността на имота при съществуващото застрояване да генерира бъдещи доходи. Стойността се получава чрез корекция на чистия годишен приход от отдаване под наем, на свободния пазар при определени условия, с коефициент за срок на откупуване.</p> <p><i>Сравнителен (пазарен) метод:</i> При определянето на амортизирана възстановителна стойност на обектите са приети пазарни корекции чрез коефициент за икономическо обезценяване/надценяване, в зависимост от цените на имотите в населеното място, нивото на търсене и предлагане. Използва се информация за продажни цени на имоти, коригирани с коефициенти за отчитане на основни фактори (местоположение, големина, състояние и др.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разходи за стопанисване на имота като процент от брутният му годишен приход; 2. Норма на възвращаемост на приходите от имота; 3. Коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки. 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процентът на разходите за стопанисване е по-нисък (по-висок); • нормите на възвращаемост се понижат (увеличат); • коригиращите коефициенти се увеличат (понижат);

24. Дълготрайни нематериални активи

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2019

	Дълготрайни нематериални активи	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2018	145 939	17 294	163 233
Придобити	-	22 886	22 886
Излезли от употреба/отписани	(9 795)	(1 017)	(10 812)
Прехвърлени от разходи за придобиване	17 656	(17 656)	-
Състояние към 31 декември 2019	153 800	21 507	175 307
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2018	113 926	-	113 926
Начислена през годината	14 209	-	14 209
На излезлите от употреба	(9 661)	-	(9 661)
Състояние към 31 декември 2019	118 474	-	118 474
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2019	35 326	21 507	56 833
Към 31 декември 2018	32 013	17 294	49 307

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2018

	Дълготрайни нематериални активи	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2017	137 174	7 929	145 103
Придобити	-	21 422	21 422
Излезли от употреба/отписани	(2 738)	(554)	(3 292)
Прехвърлени от разходи за придобиване	11 503	(11 503)	-
Състояние към 31 декември 2018	145 939	17 294	163 233
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2017	103 946	-	103 946
Начислена през годината	12 703	-	12 703
На излезлите от употреба	(2 723)	-	(2 723)
Състояние към 31 декември 2018	113 926	-	113 926
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2018	32 013	17 294	49 307
Към 31 декември 2017	33 228	7 929	41 157

Към 31 декември 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер на 83 020 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер на 85 125 хил. лв.

25. Други активи

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Липси и начети	717	599
Доставчици по аванси	1 065	1 005
Съдебни и присъдени вземания	1 602	1 595
Предоставени обезпечения	1 623	-
Средства при депозитари	2 073	54 955
Материали, резервни части	2 606	1 660
Разходи за бъдещи периоди	5 094	4 632
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	5 378	12 451
Придобити обезпечения	20 340	21 733
Други активи	17 283	19 053
Обезценка	(19 879)	(14 932)
Общо	37 902	102 751

Към 31 декември 2019 г. начислената обезценка по придобити обезпечения е в размер на 11 244 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. начислената обезценка по придобити обезпечения е в размер на 7 552 хил. лв.

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

26. Депозити от банки и кредити от финансови институции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	10 159	7 994
Общо депозити от банки	10 159	7 994
Кредити от банки		
Краткосрочни кредити	31 085	-
Кредити от финансови институции		
Дългосрочни кредити	7 708	11 129
Общо кредити от финансови институции	38 793	11 129

На 5 август 2013 г. между Банката и Европейският Инвестиционен фонд /ЕИФ/ се сключи договор за кредит по програма ДЖЕРЕМИ в размер на 20 000 хил. EUR, които следва да се използват от Банка ДСК ЕАД за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2018 г. лихвеният процент по неиздължената част е 0.44%, а към 31 декември 2019 г. 0.338%.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2019 г. – 7 902 хил. лв.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 1 544 хил. лв.

Банка ДСК не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през периода 2018 и 2019 година.

27. Депозити от клиенти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Граждани		
в български лева		
срочни депозити	2 446 166	2 298 859
безсрочни депозити	5 051 417	4 387 383
в чуждестранна валута		
срочни депозити	1 313 631	1 242 950
безсрочни депозити	1 189 822	1 103 111
Предприятия		
в български лева		
срочни депозити	75 097	73 244
безсрочни депозити	1 346 812	1 210 275
в чуждестранна валута		
срочни депозити	51 505	59 674
безсрочни депозити	542 064	478 795
Бюджетни предприятия		
в български лева		
срочни депозити	824	942
безсрочни депозити	168 489	119 478
в чуждестранна валута		
срочни депозити	47	47
безсрочни депозити	68 177	33 935
Финансови институции		
в български лева		
срочни депозити	16 313	19 094
безсрочни депозити	293 261	117 618
в чуждестранна валута		
срочни депозити	402	393
безсрочни депозити	109 036	406 370
Общо	12 673 063	11 552 168

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 1.50%; депозити от бюджета от 0% до 1.76%; депозити от финансови институции от -1.10% до 0.25%.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 98 866 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 1 814 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 66 816 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 214 хил. лв.

28. Задължения по лизинг

	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>	
С падеж до 1 година	11 002
С падеж от 1 до 5 години	25 615
С падеж над 5 години	4 895
Общо задължения по оперативен лизинг	41 512

29. Провизии

Изменение на провизиите през 2019

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2018	8 463	37 976	15 169	61 608
Начислени през годината	991	2 893	40 820	44 704
Освободени през годината	-	(6 623)	(29 179)	(35 802)
Изплатени суми	(612)	(577)	1	(1 188)
Други	1 445			1 445
Общо	10 287	33 669	26 811	70 767

Изменение на провизиите през 2018

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2017	7 800	48 208	3 993	60 001
Промени от първоначалното прилагане на МСФО 9	-	-	16 240	16 240
Начислени през годината	763	2 844	-	3 607
Освободени през годината	-	(12 445)	(5 084)	(17 529)
Изплатени суми	(719)	(631)	-	(1 350)
Други	619	-	20	639
Общо	8 463	37 976	15 169	61 608

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсации при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	8 463	7 800
Изплатени доходи по плана	(612)	(719)
Разходи за текущ стаж	846	770
Разходи за лихви	90	115
Преизчисления:		
Актюерска загуба от действителен опит	795	797
Актюерска (печалба) загуба от промяна на демографските предположения	(407)	31
Актюерска (печалба) загуба от промяна на финансовите предположения	1 112	(331)
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	10 287	8 463

Разходи признати в отчета за печалбата или загубата

	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ стаж	846	770
Разходи за лихви	90	115
Актюерски (печалби) загуби	55	(122)
Общо	991	763

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2019	2018
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	0,60%	1.00%
Бъдещ ръст на заплатите	3,00%	5.00%

30. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци за 2019 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочените данъци се отнася за следните активи и пасиви:

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
<i>В хиляди лева</i>						
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 641)	(1 364)	-	-	(1 641)	(1 364)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443	443	443
Дълготрайни активи	-	-	11 486	11 542	11 486	11 542
Провизии по искове и други	(3 367)	(3 797)	-	-	(3 367)	(3 797)
Неизползвани отпуски и други	(1 387)	(1 017)	-	-	(1 387)	(1 017)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	(6 395)	(6 178)	11 929	11 985	5 534	5 807

Движения във временните разлики през 2019

	Салдо към 31.12.	Признати в ОПР	Признати в	Салдо към 31.12.
	2018	2019	в капитала	2019
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 364)	(277)	-	(1 641)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи	-	(2 898)	2 898	-
Дълготрайни активи	11 542	(53)	(3)	11 486
Провизии по искове и други задължения	(3 797)	430	-	(3 367)
Неизползвани отпуски и други	(1 017)	(370)	-	(1 387)
Общо	5 807	(3 168)	2 895	5 534

Движения във временните разлики през 2018

	Салдо към 31.12. 2017	Признати в ОПР 2018	Признати в капитала 2018	Салдо към 31.12. 2018
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 381)	17	-	(1 364)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи на разположение за продажба	(10)	1 361	(1 351)	-
Дълготрайни активи	12 112	(1 027)	457	11 542
Условни пасиви	(4 888)	1 091	-	(3 797)
Неизползвани отпуски и други	(602)	(415)	-	(1 017)
Общо	5 674	1 027	(894)	5 807

31. Други задължения

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	334	11 734
Приходи за бъдещи периоди	5 357	5 528
Задължения към доставчици	8 314	7 610
Задължения към служители и ръководство	9 501	10 547
Преводи за изпълнение	13 342	12 130
Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	54 043	57 285
Други	14 915	9 743
Общо	105 806	114 577

Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив представляват обезпечаване на задължения по сключени договори за поемане на риск чрез прехвърляне в собственост на Банката на парични средства по реда на ЗДФО.

32. Капитал

(а) Номинална стойност на поименните акции

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Обикновени, поименни акции с право на глас</i>	<u>1 327 482</u>	<u>1 327 482</u>

Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, притежава 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 31 юли 2018 г. едноличният собственик взема решение за увеличаване на капитала на Банката от 153 984 хил. лв. на 1 327 482 хил. лв. чрез издаване на 117 349 800 броя поименни, безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 10 лв. всяка., записани от Банка ОТП РТ.

Увеличението на капитала е регистрирано в търговския регистър на 27 декември 2018 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към 31 декември 2019 г. са:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.58%
KAFIJAT Ltd.	19 278 248	6.89%	6.89%
OPUS Securities SA	14 496 476	5.18%	5.18%
Groupama	14 335 422	5.12%	5.13%

(б) Общи резерви

Общите резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализираните по решения на Общото събрание печалби на Банката.

33. Условни задължения и ангажименти

(а) Задбалансови задължения и ангажименти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни искиове срещу Банката и други условни задължения	35 183	39 756
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	172 725	229 204
в чуждестранна валута	81 144	83 822
	253 869	313 026
Ангажименти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	1 007 600	878 882
в чуждестранна валута	523 142	426 431
	1 530 742	1 305 313
Ангажименти по срочни и спот сделки		
в български лева	1 200 602	158 140
в чуждестранна валута	7 393 288	3 625 674
	8 593 890	3 783 814
Други	2 596	2 061
Общо	10 416 280	5 443 970

Задбалансовите ангажименти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 290 хил. лв.
- По разплащателна сметка на Банка ОТП е договорен овърдрафт в размер на 1 600 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 не са усвоени средства от овърдрафта.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (приложение 29).

(в) Правни искиове и други условни задължения, свързани с претенции към Банката

Правните искиове срещу Банка ДСК ЕАД (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 35 183 хил. лв. към 31 декември 2019 г. За част от

правните искиове ръководството на Банката счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Банката отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за предоставяне на банкови продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2019 г. са заделени общо провизии в размер на 33 669 хил. лв. (приложение 29).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК ЕАД е блокирала държавни ценни книжа в размер на 246 476 хил. лв. като обезпечение по привлечени средства от Държавния бюджет. Блокирането се извършва при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по силата на Закона за публичните финанси. Блокирала е и държавни ценни книжа в размер на 31 068 хил. лв. като обезпечение по репо-сделки.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 391 хил. лв. и при други чуждестранни банки на стойност 1 623 хил. лв.

34. Парични средства и парични еквиваленти

	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	586 330	466 421
Разплащателна сметка в Централната банка	1 154 794	2 709 168
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	<u>35 772</u>	<u>34 750</u>
Общо	<u>1 776 896</u>	<u>3 210 339</u>

35. Дъщерни и асоциирани предприятия

Дъщерни са предприятията, контролирани от Банката. Асоциирани са тези предприятия, в които Банката упражнява значително влияние, но не и контрол, върху финансовата и оперативна политика.

На 15 януари 2019 година Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Експресбанк АД (преди Сосиете Женерал Експресбанк АД) и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества Експрес Факторинг ЕООД (преди Сосиете Женерал Факторинг ЕООД), ОТП Лизинг ЕООД (преди Сожелиз-България ЕООД) и Регионален фонд за градско развитие АД от френската банкова група Сосиете Женерал. Едновременно с това е финализирана сделката за придобиване на Експрес Животозастраховане АД (преди Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД) посредством непрякото придобиване на 41,55% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД, притежавани от Експресбанк АД, и прякото придобиване на оставащите 58,45% от капитала на Застрахователно акционерно дружество Сожелайф България АД от Сожекап С.А. Експрес Животозастраховане АД е класифицирано като дъщерно дружество за продажба към датата на придобиване. Дружеството е продадено на Групама Животозастраховане ЕАД през м. октомври 2019 г.

Дъщерни дружества	% участие	Балансова стойност 31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
ДСК Турс ЕООД*	100,00%	7 137
ПОК ДСК - Родина АД	99,75%	10 972
ДСК Управление на активи АД	66,00%	7 300
ДСК Лизинг АД **	60,02%	1 962
ДСК Мобайл ЕАД	100,00%	7 200
ДСК Дом ЕАД	100,00%	500
ОТП Факторинг България ЕАД***	100,00%	37 620
Експресбанк АД****	99,74%	1 075 302
Общо		<u><u>1 147 993</u></u>

* Банка ДСК притежава индиректно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД.

** ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД.

*** Банка ДСК притежава индиректно дружество Проектна компания Комплекс Баня ЕООД, което е 100% собственост на ОТП Факторинг България ЕАД.

**** Банка ДСК притежава индиректно чрез Експресбанк ЕАД дялове от следните дружества: 99,74 % от Експрес Факторинг ЕООД, 99,74 % от ОТП Лизинг ЕООД и 51,86 % от Регионален фонд за градско развитие АД.

Асоциирани дружества	% участие	Балансова стойност 31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Дружество за касови услуги АД	25,00%	2 964
Общо		<u><u>2 964</u></u>

Нетни активи	31-декември-2019	31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Дружество за касови услуги АД	15 090	13 783

36. Сделки между свързани лица

Банка ДСК ЕАД има свързаност с директорите и ръководството на Банката, с дъщерните и асоциираните си предприятия, със собственика Банка ОТП и другите компании в Банкова група ОТП. Сделките и салдата със свързани лица към 31 декември 2019 и за годината, приключваща на тази дата са:

В хиляди лева

Свързани лица	Вид сделка	2019	2018
Директори и ръководство	Предоставени кредити	10 617	9 330
Дъщерни предприятия	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	100 680	56 861
Дъщерни предприятия	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	36 734	-
Дъщерни предприятия	Предоставени кредити	23 472	-
Дъщерни предприятия	Активи с право на ползване - отчетна стойност	1 759	-
Дъщерни предприятия	Задължения	3 333	1 485
Дъщерни предприятия	Други вземания	597	595
Дъщерни предприятия	Приходи от лихви	976	-
Дъщерни предприятия	Разходи за лихви	148	2
Дъщерни предприятия	Разходи за външни услуги	10 975	10 839
Дъщерни предприятия	Приходи от продажба на кредити	1 054	-
Дъщерни предприятия	Приходи от външни услуги	25	21
Дъщерни предприятия	Получени наеми	329	297
Дъщерни предприятия	Платени наеми и оперативен лизинг	-	462
Дъщерни предприятия	Получени такси	162	47
Дъщерни предприятия	Платени такси	2 016	-
Дъщерни предприятия	Предоставени гаранции	300	283
Дъщерни предприятия	Задължения по срочни и спот сделки	13 838	-
Дъщерни предприятия	Вземания по срочни и спот сделки	13 712	-
Дъщерни предприятия	Справедлива стойност на деривативи	(67)	-
Дъщерни предприятия	Печалби (загуби) от сделки с деривативи / от търговски операции	(18)	-
Дъщерни предприятия	Ангажимент по предоставени кредитни линии	26 213	-
Асоциирани предприятия	Разходи за услуги	2 538	1 933
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ОТП	2 148 425	1 589 891
Банка ОТП	Облигационен дълг на Банка ОТП	174 164	173 366
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	2 250	1 543
Банка ОТП	Справедлива стойност на деривативи	(18 630)	(16 855)
Банка ОТП	Други задължения	6	6
Банка ОТП	Приходи от лихви	30 514	5 541
Банка ОТП	Разходи за лихви	30 749	3 104
Банка ОТП	Приходи от външни услуги	1 100	-
Банка ОТП	Платени такси	481	437
Банка ОТП	Получени такси	2	1
Банка ОТП	Печалби (загуби) от търговски операции	32 081	19 654
Банка ОТП	Печалби (загуби) от облигационен дълг	819	(4 321)
Банка ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	2 856 950	2 694 309
Банка ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	2 838 813	2 654 892
Банка ОТП	Ангажимент по предоставен, неусвоен овърдрафт	1 600	1 600
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	2 504	670
Други дружества от група ОТП	Задължения	-	922
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	3	10 170
Други дружества от група ОТП	Приходи от лихви	2	23
Други дружества от група ОТП	Получени такси	19	115
Други дружества от група ОТП	Платени такси	-	2 649
Други дружества от група ОТП	Получени наеми	-	255
Други дружества от група ОТП	Приходи от продажба на кредити	-	1 044
Други дружества от група ОТП	Приходи от външни услуги	15	-
Други дружества от група ОТП	Предоставени гаранции	-	10
Други дружества от група ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	48 013	6 353
Други дружества от група ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	47 700	6 357
Други дружества от група ОТП	Ангажимент по предоставени кредитни линии	-	24 213

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2019 година включва текущи доходи в размер на 3 550 хил. лв. (2018: 2 869 хил. лв.).

37. Събития след края на отчетния период

На 27 февруари 2020 Управителният съвет на Българската народна банка взе решение за разрешаване на преобразуването на Експресбанк АД чрез вливане по реда на чл. 262 от Търговския закон в Банка ДСК ЕАД.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен в рамките на м. май 2020 г.

Разпространението на COVID-19 е с влияние върху глобалното търсене и предлагане, като съществува значителна несигурност в икономическата активност, което ще окаже директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на банката. В съответствие с мерките, предприети от Правителството на страната и от Управителния съвет на Българска народна банка, Ръководството на Банката е предприело действия като е създаден кризисен щаб за проследяване и превенции.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.